

Magyar Ég kiadó
Kézirat és nyomda

Budapest, Károlyi utca 10
Telefon:
Közvetítő és kiadóhivatal
877, 228 és 1047

UJKELET

FIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Éves évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ár „Föld”
című folyóirattal egyévi
hav-ként 10 lejjele drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — — 40—
Egy szám ára — — 8—

POLITIKAI-NAPILAP

Dl. Ramasetter Róbert
2. II. 8.

Budapest, 1926. augusztus 16. * 180. szám

1926. Eü. 6

1926. Augusztus 16. Hétfő

Berlin, Páris, London legelőkelőbb tánchelyiségeiben naponta számtalanszor ismétlik meg az **Estrella Tango**, — **La Barcelona Charleston** világszlágereket. Darabja 30 lei. Moravetz kiadás, mindenütt kaphatók. Egyéb slágerek: Valencia 10 lei, Pique Dame tangó 24 lei, Moa Plaisir 24 lei, Valentino 30 lei. Mindenütt kaphatók.

A két bűnös összefog

A két bűnös összefogta fejét, hogy mielőtt bírni elé áll, megbeszélje a közös védekezés módjait. A két vádlott ugyanis ugyanazon bűnnel terheltten kerül a legfőbb ítélőszék: a Népszövetség magas színe elé. Az egyik vádlott a terhésre rótt bünteleményét cinkos nyilatkkal minden színpitgató forma mallozósával köveite el, míg a másik valamivel szemérmesebb volt és európaiabb formák közé akarta rejteni vétkes cselekményét. De róla is kitudódott a dolog s most idézést kapott a genfi bírósághoz, hogy a szeptemberi fő tárgyaláson jelenjék meg összes bizonyítékaival együtt.

Hogy a képletes beszédrel a hétköznapi realitások talajára térjünk vissza, arról van szó, hogy varsói jelentések szerint Moldoványi Gyula, a budapesti külügyminiszter a egyik osztályfőnöke, aki a hivatalos magyar nyilatkozat szerint kereskedelmi tárgyalások lefolytatása céljából utazott Lengyelországba, a lengyel kormány nem is annyira kereskedelmi ügyekről tárgyalt, mint inkább arról, hogy a numerus klauzusz kérdésében bizonyos megállapodásokat létesítsen. A szeptemberi népszövetségi ülésen ugyanis ismét szövegre kerül a numerus klauzusz kérdése és Magyarország azt szeretné, hogy miután Lengyelországban is — bár burkolt formában — numerus klauzusz van érvényben, a két kormány egyöntetű álláspontot foglaljon el a népszövetségi tárgyaláson.

Eddig szűl a hír, amelyből két érdekes újsgót tudunk meg. Az egyik az, hogy a Népszövetség távolról sem tekinti elintéztnek a numerus klauzusz ügyét. Bathian magyar miniszterelnök üres ígéreteivel, hanem igenis, megesszkodik ahhoz, hogy ezek az ígérek be is váltassanak és hogy ne tolják ki azokat a bizonytalan jövőbe. A Népszövetség a magyarországi numerus klauzuzst a népszövetségi ezme égő sebének és szegényfoltjának tekinti és nem hajlandó beleenyugodni abba, hogy apró taktikázásokkal és újra kijátszák és meghamisítsák a Népszövetség tiszta akaratát.

A másik újsgóság, amelyet a varsói jelentésből megtudunk, talán még érdekesebb az előbbinél, mert nem kevesebbet mond, mint azt, hogy Magyarország nem érzi magát elég erősnek ahhoz, hogy a szeptemberi népszövetségi ülészekon egyedül vívja meg hősiességét a numerus klauzuszért, hanem szövetséges társat keres, aki majd a népek aeropagja előtt segítségére lesz abban, hogy egy igazságtalanság igazát bebizonyítsa.

Nem tudjuk, milyen eredménnyel járt Moldoványi Gyula varsói látogatása, de még abban az esetben is, ha sikerült neki a varsói köröket megnyerni a numerus klauzusz igazának, köve hiszik, hogy ez a genfi per lefolyására döntő befolyással lehetne. A perrendtartás legelőkelőbb tétele, hogy a közvetlenül érdekelt tanakodása vajmi érték-telen. Márpedig Lengyelország a numerus klauzusz kérdésében igazán nem kompetens tan. Hiszen ez az ország négy év óta egyebet sem tesz, mint hangos szóval védekezik ország-világ előtt a numerus klauzusz vádjá ellen, otthon pedig burkolt formátum megvalósította az. Lengyelország óvakodott azonban attól, hogy a külföld számára tárgyi bizonyítékokat szol-

gátson az egyetlen törvény, vagy rendelet sincsen, amely a lengyel kormány numerus klauzusz szándékairól tenna táuságot. A Pilsudski féle forradalmi átalakulás óta állítólag komoly lépések történtek abban az irányban is, hogy a numerus klauzusz burkolt formája is megszünjék a lengyel egyetemeken. A viszonyok ismeretében nem tartjuk kizártnak, hogy Moldoványi Gyula varsói útja még az együttműködés tekintetében is negatív eredményt jért s hogy Lengyelország nem fogja vállalni azt a fölöttébb népszerűlen szerepet, hogy a Népszövetség előtt a numerus klauzusz védőtanujaként vonuljon fel.

Az a véleményünk, hogy Magyarország sziszifuszi munkát végez akkor, amikor segítő társakat keres ahhoz, hogy a numerus klauzusz rendszerét továbbra is fentarthassa. Mer a numerus klauzuszra egyetlen elfogulatlan, igazságos bíróság előtt sincsen mentés. A numerus klauzusz törvénytelen, igazságtalan és embertelen. Ezzel a váddal szemben csak egy módon lehet védekezni: ha kiirtják még az emléket is annak, hogy Magyarországon valaha törvényt hoztak arról, hogy a tudomány csarnokában, az egyetemeken nem a tudás, nem a szorgalom, hanem faj, vallás és származás szerint ítélik meg az embereket.

Oroszország kifizeti amerikai tartozásait

Az amerikai pénzügyi bizottság elnökének fia Moszkvába utazott

(Berlin, augusztus 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Berliner Tagblatt” jelenti Newyorkból, hogy Szovjetoroszország elismerésének kérdése az Egyesült Államok által megint a politikai viták előterébe került és igen könnyen lehet, hogy e kérdésben rövidesen döntés történik. Az amerikai külügyi hivatalhoz közelálló „Baltimore Sun” jelentése szerint Smooth szenátornak, a szenátus pénzügyi bizottsága elnökének fia Moszkvában van, látszólag magánküldetésében, hogy Oroszország amerikai adósságainak rendezéséről adatokat gyűjtsön, a valóságban pedig Smooth Kellog külügyi államtitkár megbízólevelét vitte magával.

A megindult tárgyalások azon alapulnak, hogy a szovjetek nem hivatalos washingtoni megbízottja tudomására hozta az Egyesült Államok kormányának, hogy Oroszország hajlandó amerikai adósságait rendezni, ha Amerika ugyanolyan feltételeket szab neki, mint a többi európai adóállamoknak. Az adósságok rendezésével az elismerés elé háruló akadályok legfontosabbja eltűnik.

Oroszország e lépésének nagyobb külpolitikai jelentősége van, mint az amerikai orosz politikai jóviszony fölvtétele, mert a szovjet kormány Amerika elismerésének megnyerésével a szovjetekkel szemben merev tartózkodás álláspontjára helyezkedő angol kormányt akarja nehéz helyzetbe hozni.

Szombaton már a Weisz Manfréd-gyár összes üzemei dolgoztak

A csepeli vészjelző hat perccel a robbanás előtt jelezte a katasztrófát. Egy külföldi gyár képviselőjére irányul a gyanu, aki néhány nappal ezelőtt Csepelen járt. A sebesültek egy része meg fog vakulni. A katasztrófa pillanatában a csepeli moziban éppen egy municióexplosiót véltettek

(Budapest, augusztus 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A csepeli katasztrófa ügyében megindult vizsgálat mindezeig nem produkált semmi pozitívumot. A robbanás okának kutatásánál különösen az tűnt fel a nyomozó hatóságoknak, hogy a vészjelző megszólalásától a robbanásig hat perc telt el. A kihallgatások egész sorát foganatosították. Az egyik löszergyári munkás elmondotta a rendőri bizottságnak, hogy napokkal ezelőtt Csepelen egy külföldi gyár képviselője robbanóanyagok vásárlása céljából kereste fel az ipartelepeket. A külföldi megtekintette a robbanóanyagokat, majd eltávozott. A titokzatos külföldi személyének megállapítása érdekében a rendőrség erőlyesen nyomoz. Szakértői vélemény szerint gondatlanság vagy könnyelműség okozta a csepeli robbanást.

Báró Weisz Jenő nyilatkozata

Báró Weisz Jenő, az elhunyt Weisz Manfréd fia, aki jelenleg a csepeli üzemet vezeti, a következőket mondotta a robbanásról:

— Magáról a robbanásról természetesen érdemileg mást nem mondhatok, mint amit a hivatalos jelentések már közöltek. A legfontosabb az, hogy emberéletben, hál istennek, nem esett kár és csak kisebb sérülések történtek. Az elszenvedett anyagi kár a mai viszonyokhoz képest jelentéktelennek mutatkozik. Sok tetőzet purult el, ajtó, ablak szenniszt meg, a gépházban azonban nincs nagy kár és ami van, az is gyorsan helyrehozható lesz. Nagyobb kár a posztógyár géptermeiben történt, ahol a finomabb szerkezetű gépek erősen megrongáló-

tak a közéjük hullott üvegszilánkektől. De ez a kár is hamarosan eliminálható lesz. Üzemredukcióra nincs szükség, mert azok a munkások, akik bármely oknál fogva nem tudnak dolgozni régi munkájukon, a gyártelep vezetősége által másképen lesznek foglalkoztatva.

A sebesültek állapota

A mentők körpontjának jelentése szerint a kórházban elhelyezett sebesültek állapota kivétel nélkül javulóban van. A budapesti mentőegyesület igazgató orvosa, Kórmóczy Emil kijelentette, hogy a löporroplóknak következtében sokan üvegszilánkektől megsérültek a szemükön, ami sok embert meg fog vakítani. Az összes sebesültek száma legfőbbjebb kétszáz, közöttük sok olyan van, aki csak idegsokkot, vagy olyan könnyű sérülést szenvedett, hogy az első orvosi segélynyújtás után a saját lábukon mentek haza. A tulajdonképpeni komoly sebesültek száma nincs több hatvannál. Helott most már minden valószínűség szerint nincs. Vass miniszter kijelentette az újsgíróknak, hogy a kormány nagyarányú segélyakciót foganatosít a szerencsétlenül járt, vagy hajléktalanná vált emberek számára. A csepeli ipartelepek kára biztosítások révén teljes összegében megtérül.

A munkát, a posztógyár kivételével, az összes üzemekben felvették. A szociáldemokraták elhatározták, hogy az alpusztult munkások lakások felépítésére állami kölcsönt kérnek.

Egy érdekes epizód

Érdekes epizódja a katasztrófának, hogy a

Augusztus 14
ESZET
nyei.
kézül a sin-
ujdonságra, a
sikere volt,
rossai, hanem
k a magyar
er a jövő hét
ste 9 kor nyil-
alyi évad leg-
zabó Juci fog
Poor Lilivel,
fival és a M-
fog fellépni.
aci (Megnyitó
Poor Lili t. l.
rendéjgátával.
16-odszor, M-
l. Leszállított
ika (Ujdonság,
Lili fellépése.
ell 92
rdozható
ek
MAROS-
fon 1-86.
bemutató
épe. 92 jel
ben.
nda
p No. 10
minden
tes kivétel
kgyek stb.
elt nyomja
kál:
l. költségvetés-
tegyeségek, ind-
al.
nson használt
szalmaknál.
kál.
s viz hátkészítése
gyűlt az em. ártást

37 leierért tartós női harisnyát árusít SIPOS, Cal. Reg. Ferdinand 8.

robbanás délutánján a csepsli moziban egy Zigotto-filmet adtak. Ez a nyakignadrágos művészlepp egy olyan filmen játszott, ahol

előtte és utána is robban a bomba, löszergyarak repülnek a levegőbe és a kicsapódó lángok Zigotto nadrágját is meggyújtották. Abban a pillanatban, amikor a mozivásznak a pipimassából készült löportorony a levegőbe repült, rettenetes detonáció rázta meg a kősi mozi helyiségét. A közönség fejvesztetten menekült és Zigotto eltűnt.

Franciaországban korlátozzák a fogyasztást

(Páris, augusztus 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány kebelén belül megállapított hármass-bizottság, amely a fogyasztás korlátozására alkalmas rendszabályokat van hivatva fogantatni, Barthou igazságügyminiszter elnöke mellett az igazságügyminisztériumban ma kétórás ülést tartott. Az ülés végeztével Barthou a miniszterelnökségre szótett, ahol részletesen beszámolt Poincarének a bizottság által jóváhagyott intézkedésekről. Az igazságügyminiszter az újságírók előtt nem volt hajlandó nyilatkozni. A hírlapírók ostromát azzal hátrította el, hogy az ilyen rendszabályoknak csak akkor lehet sikerük, ha életbe léptetésükig teljesen titokban maradnak. Bokanovszki kereskedelmi miniszter egész nap az élelmiszerkereskedelm vállalatának vezetőivel tárgyalt az élelmiszerárak leszállítása ügyében.

Kolozsváron már szabad építkezni, de nem lehet

A városi tanács kiadja az építkezési engedélyeket, de azzal a klausulával, hogy az agrártörvény végrehajtása esetében az építetett terhel a felelősség. A városi tanács memorandumban kéri a rekvizitációk megszüntetését

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári beépítetlen beltelkek országos ügyé dagadt problémája leállította azt a minimális építők munkát is, amelyre a mai züllött lakásviszonyok mellett Kolozsvár városának nélkülözhetetlen szüksége van. Az építkezési engedélyek kiadásának beszüntetése óriási konsternációt keltett a város lakosságának minden rétegében, de különösen a telektulajdonosok között, akiket nemcsak építkezési tevékenység zavart meg, de arra is figyelmeztette őket, hogy telkeiket a kiszajátítás veszedelem fenyegeti.

Ki a felelős?

Az ilyenformán előállított helyzetért az első pillanatokban, minden józan logika ellenére, a városi tanácsot tették felelőssé, noha a városi tanácsnak teljesen passzív szerep jutott ebben a konfliktusban. Azok, akik a városi tanácsot okolták a további építkezések kényszerű stagnálásáért, egyszerű fogalomzavar áldozatai lettek. A további építkezéseknek ugyanis egyáltalában nem a városi tanács határozata állja az útját, hanem az agrártörvény 14. szakaszának második bekezdése, amelynek értelmében az 1926 július 27. ig be nem épített telkek kiszajátíthatók. A törvényen pedig a városi tanács nem tud változtatni.

A kolozsvári tanács, amelynek kezében van az építkezési engedélyek kiadásának joga, az agrártörvény ismeretében semmi egyebet nem tett, mint ami kötelessége volt: az ominózus terminusok leállítását az építkezési engedélyek kiadását, hogy ezzel figyelmeztesse a telektulajdonosokat arra, hogy telkük az agrártörvény értelmében még beépítve is kiszajátításra kerülhet.

A helyzet kulcsa

Ilyenformán az a koncentrikus támadás, amely a városi tanácsot érte, tulajdonképpen irányt tévesztett. A városi tanácsot hiába támadják, mert hiába vonja vissza határozatát a tanács, azzal nem tudja garantálni az építkezések jogbiztonságát. A helyzet megoldásának kulcsa a földművelésügyi minisztérium kezében van, mert mindaddig, amíg az agrártörvény 14. paragrafusa hatályban van, akár ad, akár nem ad a város építkezési engedélyt, a telkeket egyformán fenyegeti a kiszajátítás veszélye.

A kolozsvári városi tanács részéről egyébként ma már semmi sem állja útját az építkezések újra megkezdésének. Jelentették néhány nappal ezelőtt, hogy Mihályi Tivadar polgármester megbeszélést folytatott Crucin vezetőjársbíróval, akitől azt az értesítést nyerte, hogy a 14. paragrafust egyelőre nem hajtják végre, hanem annak végrehajtását speciális szabályrendelet fogja később szabályozni. Megirtuk azt is, hogy ennek a közlésnek alapján a kolozsvári városi tanács újból megkezdte az építkezési engedélyek kiadását. Mihályi polgármester a városi tanács tegnapi ülésén számolt be Crucin járásbíróval folytatott megbeszéléséről. A tanácsülés hozzájárult az építkezési engedélyek újbóli kiadásához, de azzal, hogy minden

egy építkezési engedélyt külön klausulával látnak el. Az ezután kiadott építkezési engedélyekre a következő záradék kerül:

Kolozsvár városa tudomására hozza az igénylőnek, hogy ez az építkezési engedély nem szolgál igazolvánnyul és az agrártörvény esetleges alkalmazása esetén az egész morális és materiális felelősség az engedély birtokosára hárul.

A 14-ik paragrafus hatálytalanságáról

Ezek szerint Kolozsváron már szabad építkezni, de nem lehet, mert valószínűleg igen kevesen lesznek, akik egy ilyen záradék mellett hozzá mernek majd fogni az építkezéshez, amikor az a vézély fenyegeti őket, hogy az "agrár" majd az épülő házuk alól huzza ki a földet. A helyzet ma tehát pontosan ugyanaz, mint három héttel ezelőtt és az érdekelt társadalmi egyesületeknek továbbra is permanenciában kell lenniük, hogy jogaikat megvédhessék. Csak hogy ezeknek a társadalmi akciónak nem a városi tanács ellen kell irányulniuk, mert a városi tanács semmit sem tehet, hanem a 14. ik szakasz hatálytalanságát kell szorgalmazniuk. Az érdekeltnek rá kell mutatniuk arra, hogy az agrártörvény szellemével ellentétes a 14-ik szakasz végrehajtása, mert a szakasz az volt az intenciója, hogy a telektulajdonosokat építkezésre sorsítsa, lehetőleg a törvény szankcionálásától számított öt éven belül, nem pedig az, hogy egy kiszajátítási eljárással beláthatatlan ideig lehetetlenné tegyenek minden építkezést. Ha a 14. ik paragrafus nem volt elég erős arra, hogy a telektulajdonosokat építkezésre kényszerítse, más eszközökhöz kell nyulni — itt van elsősorban a föld értékadó bevezetése — hogy az üres telkek tető alá kerüljenek és a katasztrófális lakáshiány legalább némiképpen enyhüljön.

A tanács a lakásrekvizitációk megszüntetését kéri

A legutóbbi tanácsülésen egyébként foglalkoztak is ezzel a kérdéssel és azt az érdekes határozatot hozták, hogy az állandó bizottság memorandumot dolgoz ki, amelyben rámutat arra, hogy a lakásbeszerzés terén a békebeli állapotokat vissza kell állítani. Kolozsvár városát a rekvizitációk alól mentesíteni kell, mert nem látják szükségét annak, hogy a háború utáni rendelkezések és intézkedéseket, amelyek a polgárság békés nyugalomát zavarják, továbbra is fenntartsák.

A városházán most dolgoznak a memorandumon, amelyet rövidesen Bukarestbe küldenek, hogy a kormány ebben a nagyfontosságú kérdésben véglegesen döntsön. Addig is a lakáshivatal mint Demoklesz kardja a levegőben lóg, a vármegyeházáról már kitesékeltek, a városházán még nem fogadták be. Legjobb volna, mint kellemtelen idegont végleg kitaszítani.

Az Uj Kelet Oradea-Mare-Nagyvárad fiókiadóbivatala, Str. Aurel Vlaicu 51., (Blum Zsigmond) és Ezredévi emléktér 2. sz. (ernyőzet) alatt van. Telefon 3-66.

Egy Interju

Páris, augusztus negyedében készült a hadügyminiszter XVIII. századi idején az édesnő a Madame Mére királyságra öléző "que ca dure!" (egyszerű épület. Párisban. Magas rak. A katonai nyek kardokkal futtatva. Széles A miniszterre m

Békényillat

A hadügyi legnagyobb tudós fizikus. A háborúügyi miniszter, a rübelül ötven é zépmagas termekerek arcu és b Beszéde széles pölyög. Melegs. Idegen ember katonai dolgokr ben van egy té beszél. A h dug snak a mozgalmi együttműködés. A szellemi m a népek közle miniszter. — ban is egyelőre nak. Ugy náfun

A német eg uralkodik. Szám felfogása. Nagy roknak ezt a na érteni, mint aho nézetet megérte én (p az ellenk Németország elv szempontból ér haonló lekiállás 1870-iki háberu voltam, én is ér patriotizmus egy kodik. A néme mellett egy m antiszemitaizmus. — A francia sokkal kevésbé ca tanérok egy nalmusztól hall izmus felé hajla nyen vegyok, h és az egészséges egymással ellen taaitói és tanári is van egy kiseb nelmizmus. Az son ismeretlen. mozgalomnak m aóba is csak ke elfogultságnak.

— A gyűlö ki kell irtani a ny érhetjük el foguak. Amikén emberek megci cionálját, a tud A háboru után tudományos biz raikból a német abszurdumnak t dományos világ Az újságíró hatást váltana k is, ha Franciaor is lerodukálna megszálló oap tudvalvöleg szá mőkődik, amely

Haas Lípót

Linoleum üzlet

dusan felszerell gyári fölerakata

Cluj. Str. Reg. Ferdinand 6
Fiókok: Timişoara, Oradea-Mare

ahol az alanti olcsó áron szeresheti be szükségletét.

Viaszvaszon asztalterítők:

60x100 nagyság....	Lei 80.—
80x115	" 120.—
100x130	" 175.—
115x145	" 215.—

Butorbehúzáshoz bőrvászon már 120 lejtől

Linoleumok:

67 cm. széles méterje	Lei 155.—
90 cm. " " "	" 205.—
100 cm. " " "	" 235.—
200 cm. " átütött Inlaid linoleum	" 325.—

Futószőnyegek:

65 cm. széles kétoldalon használható I-a minőségű méterje	Lei 85.—
90 cm. széles kétoldalon használható I-a minőségű méterje	Lei 120.—
65 cm. széles Cocas I-a minőségű méterje.....	Lei 180.—
90 cm. széles Cocas I-a minőségű méterje.....	Lei 250.—

200x300 Smyrna utánzat ebédlőszőnyeg Lei 1790.—

210 x 315 Nyírott Plüsch ebédlőszőnyeg Lei 3680.—

Ágyelő I-a 155.— Lei

150x300 torontáli utánzatu shezlongterítő..... Lei 1800.—

150x300 legszebb perzsamintájú Plüsch shezlongterítő minden létező színben..... Lei 2350.—

Egy ablakra való himzett függöny, mely áll 3 darabból Lei 580.—

Férfi és női vízhallan gummikabátok 880 lejtől

Fördősapkák, fürdőcipők, celluloid játékok, gummiárúk, gummilabdák, lábtörölők, fürdőszoba gyékények a legolcsóbb és legnagyobb választékban.

Rendelésnél hivatkozzon az Uj Keletre.

Egy hadügyminiszter, aki békét hirdet

Interjú Painlevé francia hadügyminiszterrel az internacionális szellemi együttműködésről

Páris, augusztus 14. Páris arisztokrata-negyedében közel a Boulevard St. Germainhez van a hadügyminisztérium. Ez a palota a XVIII. századtól való és I. Napoleon annak idején az édesnyjának adományozta. Itt lakott a Madame Mére és itt ejtette ki a pütkösi királyságra célzó történelmi szavakat: „Pourvu que ça dure!” (Feltéve, ha tart.) Előkelő, de egyszerű épület. Sokkal szebbek is vannak Párisban. Magas emelet, aranyozott rács, cimorok. A katonai jellegét két oszlop adja, amelyek kardokkal és páncélokkal vannak körül fűtatva. Szeles lépcső vezet fel az előcsarnokba. A miniszterre már sokan várnak.

Békenyilatkozat a hadügyminisztériumban

A hadügyminiszter Painlevé, Franciaország legagyobb tudósainak egyike. Matematikus és fizikus. A háboruban már volt egy ízben hadügyminiszter, sőt miniszterelnök is. Most körülbelül ötven és hatvan év között van. Középmagas termetű, barna haja és bajusza van, kerek arcú és barátságosan fénylő kis szeme. Beszéde széles skálájú, világosan és lényegre ráérő. Melegsívű ember.

Idegen ember természetesen nem beszélhet katonai dolgokról a hadügyminiszterrel. Ellenben van egy téma, amelyről Painlevé szívesen beszél. A hadügyminiszter ugyanis az élén áll annak a mozgalomnak, amely Európában a szellemi együttműködést meg akarja teremteni.

Az szellemi munkásoknak kell megkezdeniük a népek közeledését — mondja a hadügyminiszter. — De sajnos, a tudományos világban is egyelőre még nagy nézeteltérések vannak. Ugy nálunk, mint Németországban.

Az antiszemizmus is a háborúé

A német egyetemeken erős nacionalizmus uralkodik. Számos német professzor sovinszita felfogása. Nagyon sajnálom a német professzoroknak ezt a nacionalizmusát, de meg tudom érteni, mint ahogy igyekszem általában minden nézetet megérteni, még azt is, amikor esetleg én is az ellenkezőjét vallom. Éppen, mert Németország elvesztette a háborút, nacionalista szempontból érzékenyebbek. fiatal korbanban hasonló lelkiállapotot mentem keresztül. Az 1870-iki háború után, bár még egészen kisfiú voltam, én is éreztem, hogy mi az, amikor a patriotizmus egy vereséggel szemben felébred. A német egyetemeken a sovinizmus mellett egy másik érzés is jelentkezik: az antiszemizmus, amit szintén a háború váltott ki.

A francia egyetemeken és iskolákban sokkal kevésbé sovinszíták az emberek. A francia tanárok egyáltalában nem akarnak nacionalizmusról hallani és inkább az internacionalizmus felé hajlanak. Magam is azon a véleményen vagyok, hogy az egészséges nacionalizmus és az egészséges internacionalizmus mindcserébe egymással ellentétben. Az alsó- és a felsőfokú tanítói és tanári karban kétségtelenül nálunk is van egy kisebbség, amely hajlamos a nacionalizmusra. Az antiszemizmus ellenben teljesen ismeretlen. A Dreyfus-affér előtt ennek a mozgalomnak még a fogalmát sem ismerték és azóta is csak kevesen ezek ádoztatul ennek az elfogultságnak.

Szellemi együttműködés az ellentétek ellen

A gyűlölet és a bosszú minden érzését ki kell irítani a szellemi életből. Ezt elsősorban úgy érhetjük el, ha a szellemi munkások összefognak. Amilyen az írók, művészek és színészek emberek megcsinálták már a maguk internacionálisját, a tudósoknak is szövetkezniük kell. A háború után Brüsszelben egy nemzetközi tudományos bizottság ki akarja rekeszteni sorraikból a német és osztrák tudósokat. Én ezt abszurdumnak tartottam már akkor is. A tudományos világban nem létezik határ.

Az újságíró megjegyezte, hogy igen jó hatást váltana ki a német tudományos életre is, ha Franciaország visszavonná, vagy legalább leeredukálná a rajnai tartományban lévő megszállt csapatait. Ebben a tartományban tudvaleg völeg százok német egyetem és főiskola működik, amelyeknek tanári kara és ifjúsága

mindaddig nem nyelhető meg egy ilyen testvéri együttműködés számára, amíg idegen katonákat látnak hazájukban.

„Optimista vagyok.”

— Erről a kérdéssel nem beszélhetek egészen nyíltan — felelte Painlevé. — A bősé-

Nagy vasuti szerencsétlenség Németországban

Kisiklott a münchen—regensburgi gyorsvonat. Tizenegy ember meghalt, huszonötön megsebesültek

(München, augusztus 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A regensburg—müncheni gyorsított személyvonat Langensbach mellett kisiklott. A vasuti szerencsétlenségnél 11 ember vesztette életét, hetven súlyosan, tizennyolcan könnyebb sérüléseket szenvedtek. A katasztrófát vétkes köznyelmség okozta. A Regensburg és München között közlekedő vonatok Langensbach állomás előtt javítás alatt álló váltón kellett keresztülmehetnie. A vonat azonban 72 kilométeres sebességgel rohamt át a meglazított váltón, mert a javítási munkálatokat végző mérnök elfelejtette a lassító jelzést megadni. A mozdony és az első kocsi átfutott a rossz váltón, az ötödik kocsi azonban kiugrott a sínekről és felborult. A kiugrott kocsi kiemelte a vágányból a mozdonyt és a többi vagon is. A felborult kocsikból több ember kirepült a töltésre és holtan maradt a sínek mellett. A szerencsétlenséget okozó mérnök elmenekült.

Az angol bányászok hetven százaléka felvette a munkát

Jövő héten teljesen véget ér a negyedéves bányászsztrájk

(London, aug. 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Több, mint negyedévi munkaszüneteltetés után a legagyobb angol szénterületen, az ugyazvezett Midland West kerület összes bányáiban felvették a munkát. A munkások 70 százaléka ugyanis elfogadta a 8 órai munkaidőt és a munkaadók többi feltételeit és munkába állott. Valószínűnek tartják, hogy a jövő héten mindenütt megkezdődik a normális bányászunka.

Május elejére virradó éjjel tették le a csákányt az angol bányászok és ezóta a mai napig változatlan intenzivitással folyt a harc a bányatulajdonosok és munkásaik között. A sztrájk, amely a világághoz kiterjedt óta Európának legnagyobb gazdasági

minden eszközét fel fogjuk használni, hogy a közeledés megtörténjen.

— Szavai, miniszter ur, azt értetik, hogy a rajnai kormányzásban rövidesen könnyítések fognak történni.

— Igen, ezek a könnyítések közvetlenül küszöbön állanak, mondotta a miniszter, majd bucsuzásul mégegyszer visszatért a szellemi munkások együttműködésére.

— Még sok nehézséget kell leküzdenünk, de b'z'omra veszem, hogy egyszer célhoz érünk. Optimista vagyok...

és politikai eseménye, több fázison ment keresztül. Az első periódus a radikális jogyében zajlott le és ez a veszedelmes fázis az általános sztrájk kiborbanásában kulminált.

Les aként azonban a józanabb elemek kerekedtek fölül, a többi szakmák felvették a munkát, csak a bányászok folytatták a küzdelmet. Ekkor különféle béki kísérletek indultak meg, amelyek azonban a bányatulajdonosok konokságán meghiúsultak. A kormány közvetítését úgy a munkások, mint a bányatulajdonosok visszautasították. Az egyház és Lloyd George beavatkozása azonban jobb belátásra bírta a harcba beleáradt feleket és ennek eredményeképpen létrejött a béke.

Cuza ki akarja zárni a fascista frakciót az antiszemita ligából

Hónap ül össze Jasiben a Keresztény Nemzetvédelmi Liga végrehajtó-bizottságának ülése

(Bucaresti—Eukarest, augusztus 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az antiszemita szervezetek lézasan készülődnek a hónapi napra, amikor is a Keresztény Nemzetvédelmi Ligának, az előjellekből ítélve, igalmas lefolyású végrehajtóbizottsági ülése Jasiben összejár. Az izgalmas vitának éle ez esetben nem bizárolag a zsidók ellen fog irányulni, hanem elsősorban a Liga belső problémáinak elintézésében fog szenvedélyessé fajulni. A hónapi gyűlésen a Liga két nagy párja kerül egymással szembe és fogja csatáját megvívni.

Ismeretesek azok a körülmények, amelyek az augusztus 15-iki gyűlés összehívását megelőzték. A Keresztény Nemzetvédelmi Ligában leppangó belső ellentétek a parlamenti ciklus alkalmából robbantak ki és kerültek először a nagyobb nyilvánosság elé. A parlamenti debatták során Zelea Codreanu és Istrate dr. elégedetlenségüket fejezték ki Cuzaival szemben, mert parlamentárisabb utakra tört és hivatkozott építeni a kormányhoz való közeledés útjának. Az intranzigens frakció elégedetlensége napról-napra nőtt, s tetőpontját akkor érte el, amikor Cuza megtagadta Istrate doktornak azt a kérését, hogy a Liga végrehajtóbizottságának ülését még augusztus hóban összehívják.

Istrate Cuza elutasító magatartására azonnal válaszolt, hogy lemondott végrehajtó bizottsági tagságáról és cikksorozatban támadta meg a „Cuvantul” hasábjain a liga jelenlegi rezsimjét. Istrate fascista ideológiájához hasonló cikkeinek nagy visszhangja támadt előszörban a „Cuvantul” szerkesztőségében, de a liga vezetőségében is, úgy, hogy csaknem minden szervező munka nélkül ötletszerűen a fascista párt kezdett kialakulni, melynek meg-

vát a „Cuvantul” szerkesztősége, testületét pedig a Keresztény Nemzetvédelmi Liga elégedetlenjei alkotják. Cuza az antiszemita-fascista frakció előretörésének hatása alatt taktikát változtatott és összehívta augusztus 15-re a végrehajtóbizottság ülését.

Ezen az ülésen Cuza már szervezett ellenzékkel találja magát szemben. A fascista antiszemita ellenzék Zelea Codreanuval az élén, nagy agitációt fejt ki programpontjaiknak érvényesítése érdekében. Hir szerint Cuza kizárási indítványt készült tenni a Zelea Codreanu és Istrate mögött álló ellenzéki csoport ellen. A jelekből ítélve a jasi gyűlésen formálisan meg fog történni a Keresztény Nemzetvédelmi Liga kettészakadása.

A kezek, lábak és a hónalj

erős és kellemetlen izzadása ellen a

Rapidol

izzadság elleni szer azonnal használ.

Illata kellemes, használata kényelmes.

Egy üveg ára 45.— lej.

Kapható minden gyógyszerárban és drogáriában Postán szállítja utánvétellel, díjmentesen (1 üveg ára 50.— lej, 2 üveg 90.— lej, 3 üveg 130 lej.)

FARMAX Braşov,

Postafiók 53. — Vezérképviselet: Amphora Rt. Brassó

ipót
üzlet

rell
kala
dinand 6
dea-Mare
áron
gletét.

zon
ök:
ei 80.—
" 120.—
" 175.—
" 215.—

rvászon
51

ok:

ei 155.—
" 205.—
" 235.—
id linoleum
ei 325.—

gek:

asználható
ei 85.—
asználható
ei 120.—
minőségű
ei 180.—
minőségű
ei 250.—

utánzat
1790.—

Plüsch
3680.—

Lei

zatu sches-
1800.—
zsamintáju
minden lé-
2350.—

t függöny,
ei 580.—

hallan
tok

ök, cellu-
ruk, gum-
árdószo-
b és leg-
kban.

Uj Keletre.

Szibéria, a száműzöttek országa

Fülöp-Müller René bécsi publicista „Sinn u. Gesicht des Bolschewismus“ című művének egyik legérdekesebb fejezete az, amelyben az ellenvélemény elnyomásának Oroszországban változatlan rendszerét tárgyalja.

A moszkvai forradalmi muzeumban, fekete drapériával bevont helyiségben vannak kiállítva a cári rémuralom és a szibériai fegyházak terrorjára vonatkozó okmányok és relikviák. A *borzalom muzeumának* nevezi a szerző ezt a helyiséget, ahol minden, a jogi érzék elfajulására, a polgári szabadság zsarnoki elnyomására és a régi cári Oroszországban otthonos kegyetlenkedésekre emlékezteti a szemlélőt. A kínzó eszközök mellett külön osztályon őrzik a szibériai „Katorga“, vagyis kényszermunkára vonatkozó szomorú emlékeket: láncokat, képeket és leírásokat a fegyencokölönkiák és a száműzetési helyek életéből.

A borzalom muzeuma

Szerző itt történeti visszpillantást tesz a tizenhatodik századba visszanyúló orosz deportálási rendszer mibenlétét, amelynek főkaraktisztikuma a súlyos kényszermunkák végeztetésén kívül az elitelt teljes polgári és családi jogvesztése volt. E barbár rendszernek a forradalom vetett véget és már 1917 márciusában Kerenszky ideiglenes kormánya általános amnesztiával visszaadta az összes politikai eliteltnek teljes polgárjogukat. A bolsevik uralom ennél is tovább ment és a forradalom martirjait minden lehetőség szerint erkölcsileg és anyagiilag kártalanítani igyekezett a Szibériában elszünetelt kényszerítést. Ettől kezdve az egykori „Katorga“-fegyencet a hatóságok mindenképpen ünnepezték, a forradalom nemzeti osztályának tagjaként tekintették és mint ilyeneknek messzeszenő előnyöket nyújtottak.

Fegyencok klubja

Idővel a néhai fegyencok némely tekintetben valósággal arisztokrata módra jutottak, klubjuk: a „Katorga-klub“ Szovjetoroszország legzárkózottabb és legelőkelőbb egyesületei közé tartozik, amelybe csak az vehető fel, aki legalább tízévi politikai Katorga-büntetést igazol. E klub és tagjai számára az állam oly kedvezményeket biztosít, amelyeket még a legelső szovjet-tiszviselők sem élveznek. Saját segélylappal bírnak, amely őket minden anyagi gondtól mentesíti, minden jelentős fürdőhelyen szanatóriumok és üdülő-otthonok állanak rendelkezésükre és egy csodaszép palotában van a klubhelyiségük.

Az egykori „Katorga“ emberei néhány vállalatot létesítettek, köztük egy kiadó-vállalatot és egy könyvesboltot Moszkva centrumában, ahol főképpen a forradalom történetére vonatkozó művek és egyes volt fegyencok érdekes emlékiratait látnak napvilágot. A kormány e vállalatokat semminemű adóval, vagy illetékekkel nem terheli. Az egyesületnek tagjai számára saját munkaközvetítő irodája van, amely a központi munkaközvetítő hivataltól különböző előjogokat nyer. Öreg és munkaképtelen forradalmérok állami nyugdíjat kapnak és a hatóságok egész palotákat utalnak ki számukra lakhelyül. A Katorga-Klub elnökségének ajánlólevele Szovjetoroszországban becsesebb, mint akár a népbiztosok protekciója: minden ajtót megnyit és az ilyen levél birtokosa még a legmagasabb hivatali állásokba is bekerülhet.

A cseka

Ha a jövőben — írja Fülöp-Müller René — változás következne az uralmi rendszerben, akkor ismét keletkezhetne egy új Katorga-Klub, mert a szovjetkormány teljes mértékben fenntartotta a cári terror eszközeit mindazok ellen, akik az uralkodó osztály politikai ellenfeleiként jelentkeznek. Így állott elő azután az a helyzet, hogy Szibéria a szovjeturalom alatt is régi szomorú rendeltetését teljesíti: ma is a száműzetés és kényszermunka országa. A cári rezsim politikai kémszervezetének, a hírhedt *Ochranának* helyébe a szovjeturalom idején a *Cseka* lépett, amely még túl is tett elődjén, mert teljesen független az ítélőbírósgoktól és szabadon rendelkezik minden egyes állampolgár sorsa felett. A Cseka a spiclik óriási apparátusát foglalkoztatta a társadalom minden rétegé-

ben és egész sereg sommásan ítélkező vizsgálóbíróval rendelkezett, akik nem szerettek nyomozással bajlódni és találmorra mentették fel, vagy ítélték el az embereket.

Peres eljárás nem volt: vagy hitelt adtak a spicli jelentésének, vagy nem és ehhez képeket hozta a bíró az ítéletet, amely szólhatott rövidebb, vagy hosszabb börtönbüntetésre, száműzetésre, vagy halálra. Sammiféle jogsegély nem volt és így igen sokan lettek sajnálatos „félreértés“ áldozatai az olyanok közül, akik valamely feljelentőnek az utójában állottak. A halálos ítéletet rendszerint éjjel hajtották végre, a delikvenst hátulról revolverrel fűbelölték, amit igen bumanus büntetésnek tartottak és a hullát titokban temették el, anélkül, hogy a kivégzett hozzátartozóinak kiadták volna.

A Nep-rendszer halása

Különös n a háborús kommunizmus idején virágzott ez a tíkos rendőrségi intézmény, amikor az árukereskedelem tiltva volt. Kéőbb azonban a Nep-gazdálkodás bevezetése után ajálatosnak látszott a Cseka hatáskörét korlátozni. Ekkor elszedték tőle az ítélkezői jogkört és munkakörét politikai megfigyelések teljesítésére és az ellenforradalmi kísérletek ellenőrzésére redukálták. Ebben a minőségében a belügyi népbiztoságuak lett alárendelve és emiatt elvesztette addigi korlátlan megbízásának jelentékeny részét. Ettől kezdve nevét is megváltoztatta és G. P. U., vagyis Politikai Államhivatal lett a neve.

Üldözik a kereskedőket

A G. P. U. „finomabb és elegánsabb módszerrel“ dolgozik, mint a Cseka, bár jogában áll a gyanús személyeket minden eljárás mellőzésével három hónapig fogva tartani és csak azután kötelez az illetőket a rendes hatóságoknak átadni. Különös figyelmet fordított a G. P. U. az újra beredő kereskedelmi életre, mert mibelyt az új gaz-

dasági politika következtében a kereskedelmi élet hirtelen felvirágzott, a bolsevikiek csakhamar büntetni kezdték azokat, akinek nemrég azelőtt megengedték a kereskedelem gyakorlását. Valósággal kelepccsbe csalták a kereskedőket, akiket azután bebörtönöztek és Szibériába száműzték.

A mai Oroszország szibériai fegyencjei többnyire olyan emberek, akiket az új gazdasági éra csalogatott ki a fglaziure és akiket a teljesen tönkrement gazdasági élet felvirágoztatására bsznált fel a kormány és mihelyt nem volt rájuk szükség, családostól együtt Szibériába száműzte őket, különösen Moszkvából, ahol így jelentékeny számú lakás üresedett meg az ottani hatóságok örömeire.

Cionista száműzöttek

A száműzetési büntetések rendszerint háromtól öt évre szólnak de némcsak kereskedők vannak száműzetésben, hanem számos politikus, különösen szocialisták, továbbá tudósok, papok, újságírók és egyéb hivatások képviselői. Egy német kommunista munkásokból álló bizottság a swardowski börtönben, amely a deportáltak átmeneti állomása, vizsgálatot tartott és ott 781 foglyot — köztük 100 asszonyt — talált, akiknek 75 százaléka vagyon ellen elkövetett bűncselekmény, 25 százaléka pedig pálinkafőzés miatt volt elítélve. Ezeken kívül volt ott 22 politikai fogoly, akik utban voltak Szibéria felé. Köztük 15 fiatal zsidó fiú. Ezek egy cionista egyesület tagjai voltak és emiatt kerültek letartóztatásra. A klubban egy cionista újság alapítása érdekében agitáltak és eszméik számára röpiratok útján igyekeztek híveket szerezni. A Palesztinába való kiutazásukat nem engedélyezték. Ezek hilenc hónapig ültek vizsgálati fogságban és háromévi szibériai száműzetést kaptak.

Prof. dr. Péter-féle új gyógytea kurái fokozzák az anyagcserét és tisztítják a vért.

Prof. dr. Péter-féle Gyomor-tea

a legkiválóbb szer kezdődő, avagy elhanyagolt gyomorkatarus-, étvágytalanság-, emésztési zavarok és minden ideges gyomorbántalom ellen.

Professor dr. Péter-féle Aranyér elleni tea megakadályozza a csomóképződést és megszünteti az aranyeres vérzéseket.

Professor dr. Péter-féle epekő elleni tea megakadályozza az epekőképződést. Hatásosan előmozdítja a már meglevő epekővek oldását is, miáltal tartós enyhülést és teljes gyógyulást idéz elő.

Prof. dr. Péter-féle hashajtó-tea

gyomorfájdalmaknál, felfúvódásoknál, székrekedésnél kellemesen fájdaom nélkül és a aposan segít. Tisztán növényi hajtószert, — kórházak és orvosok által a legjobban véleményezve.

A Prof. dr. Péter-féle gyógyteák tekercs- és dobozcsomagolásban vannak forgalomban. Csak rövidebb szükség esetén vegye a kis tekercs csomagolást, hosszabb használatnál mint előnyösebb, a dobozcsomagolás ajánlatos (3 1/2-szeres tartalom, 20%-os ármegtakarítás).

A Prof. dr. Péter teák valamennyi gyógyszerárban és droguériában kaphatók. Ha beszerzése nehézségekbe ütközne, úgy forduljanak lerakatunkhoz:

Csillag gyógyszerár, Braşov, Hosszu-utca 14. szám.

Kérjenek ingyen ismertetőkönyvecskét. — Vezérképviselő: **Amphora R. T., Braşov.**

Weisz Adolf uriszabóságát áthelyezte **17. sz. alá**

Legol- **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fióktüzet Str. Baritiu 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal. Moşilor
csóbban **110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. Telefon 877**

A magdeburgi Dreyfuss-pör vádlottja elmondja börtön-élményeit

Rudolf Haas kártérítésre perli az államot és a jobboldali lapokat

(Magdeburg, augusztus 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egész kulturvilág figyelme heteken keresztül Magdeburg városa felé koncentráldott, ahol egy új Dreyfuss pör volt keletkezében a zsidó Rudolf Haas gyáros körüli. Mint ismeretes, a kampéskeresztes f. jvédő maffia minden erőfeszítése végül is hiábavalóan bizonyult és Haas gyárost a napokban szabaddalra helyezték.

Az ártatlanul meghurcolt és fogvatartott Haast meglátogatta egy újságíró, aki előtt Rudolf Haas elmesélte kálváriájának történetét. Az újságíró családi körben látogatott el Haas-hoz, akinek arcán és magatartásán mely nyomokat hagyott a börtön levegője és a sok lelki fájdalom, Haas csak néhány év előtt nőtült; tavaly ikerfiúkkal ajándékozta meg felesége, aki az igaz zsidó hitves ragaszkodásával állott ártatlanul meghurcolt férje mellé. Szomorúan, az elszenvedett hetek hátsa alatt nyilatkozott az újságíró előtt:

Egyet aludni és felejteni...

— Hígyje el — mondotta — nincs most más vágyam, mint egy mélyet aludni és valami módon elfelejteni mindazt, ami velem és körülöttem történt az utolsó hónapokban. Magamat kémelem és gyakran megkérdem önmagamtól, hogy van az, hogy nyugodtan elszívom szivaromat, hogy órák hosszat tudok felemleni, holott a lelkem mélyén úgy érzem, hogy mégis össze fogok roppanni. Négy évig voltam kint a fronton és heteken át végigcsináltam Verdun előtt a legborzalmasabb pergettést. Akkor is nyugodt voltam. Nagyon félek azonban, hogy ezt az utolsó pergettést nem fogják idegeim kibírni.

— Mi a szándéka a legközelebbi jövőre illetőleg?

— Egyelőre el fogok innen istézni néhány egészen sürgős és fontos üzleti és családi ügyet, aztán feleségemmel együtt el fogok utazni velshová. Lássz, amióta kiszabadultam, azóta ki se mentem az utcára. Mert idegesítenek a hívtései tekintetek és a sugdolózások, félek, hogy hirtelen sírós foghat el.

A barátságos ur

Kis ideig várakozik, aztán hirtelen megragadja a felesége kezét.

— Ha jól meg gondolom a dolgot, hiszen alapjában véve nem is panaszkodtam a börtönben való bánásmód miatt. A főtisztviselők és őök szívelyesekek és készségesek voltak iránymában és már az első napról kezdve hangsúlyozták, hogy nem hisznek bűnöségemben. Némelykor, ha szük cellámat kétségbeesésemben szászor, sőt kétszázszor is végigjáraltam, az tudott megnyugtatali, hogy hiszen ezek az egyszerű emberek nem hisznek abban, hogy gyilkolhattam.

Az orvos és a lelkész

— Kik látogattak meg cellájában?
— Egy látogatom volt, mindjárt fogszágon első napjában: a törvénytörési orvos. Bejött, bemutatkozott és megkérdezte, van-e valami bajom. Amikor közöltem vele, hogy ideges szivbajom van, megrázta a fejét és megkérdezte, nem vagy-e vérbajja. A tagadó válasz után kezét fogott velem és távozott. Jó néhány héttel később ellátogatott hozzám, a zsidóhoz az evangélikus lelkész. Nagyon barátságos volt hozzám és vigasztalni kezdett. Ez már gyanus volt előttem.

— A lelkész ugyanis minden átmenet nélkül, hirtelen felém fordulva megkérdezte, tudja-e a köztársasági „Reichsbanner“-szervezetnek. Kijelentettem, hogy nem vagyok tagja semmilyen politikai alakulatnak, mert hiszen nem is politizálok és minden időmet üzletemben és családom körében töltök el. Akkor hozzám fordult és ezt a kérdést tette föl: „Mondja kedves barátom, ugyebár őe, vagy családja szerződötté Bazsdorf berlini rendőrtisztet, hogy ügyében új nyomozásokat csináljon meg?“ A két kérdésből tisztán láttam, hogy ez az ur Kölling vizsgálóbíró küldöttje. Indigánklódva nemet mond am, mire a lelkész or hávösen bucsuzott.

— Hogy vélekedik az ügy háttéréről?

— Pontos képet nem tudok alkotni róla, de úgy vélem, hogy ten Holtnál az antiszemitizmus játszotta a főszerepet, Köllingnél azonban inkább szociális szempontok zavarják a bíró ítélőképességét. A győzgen jvedalmazott tisztviselő a jól szitult gyárost akarta behajszolni a bajba.

— Nagy károkat szenvedett gyára a letartóztatás után?

— Óriási károkat. Ma nem is lehet fölmérni, mennyit károsodtak! Amikor börtöndomásum lett, hogy gyilkosságban való bűnrészességgel

„A jegybankok szövetezése többet ér, mint minden páneurópai agitáció“

Németország nem vess részt a frank stabilizálásában

(Berlin, augusztus 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A külügyminisztérium meghívottja a sajtóbankékon beszámolt az aktuális külügyi kérdésekről. Célolja ezt a hírt, hogy Németország a frank támogatására irányuló akcióban résztvenne. A német francia-angol jegybankelnökök legutóbbi tárgyalásán az európai valuták általános stabilizációjáról tárgyaltak, amittől az európai politikai és gazdasági viszonyok regenerálódását remélik.

— Nagy csoda, — mondotta az előadó — hogy a német infláció nem végződött a legváresőbb, legkatastrofálisabb forradalommal. Ezzel egyidőjűleg az előadó bejelentette, hogy ma

vádolnak, a megrendelők özönével visszavonták megrendeléseiket. Régi üzletfeleink röviden így indokolták ezt: „Nem vagyunk hajlandók gyilkosokkal együtt dolgozni.“ Látsz, ez a legnagyobb aljasság a dologban. Mert nemcsak személyemet akarták tönkretenni, hanem családom egzisztenciáját is.

— Mit fog most tenni?

— Ha külföldi utamról visszatértem, minden valószínűség szerint megindítatom az állam ellen és külön a vizsgálóbíró ellen is a kártalanítási pört. Ugyanakkor a jobboldali lapok ellen is sajtópert és kártérítési pert fogok indítani. Ezt azonban meg kell előznie egy dolognak a teljes tisztázódása. Hogy tudnillik, milyen erők és kik voltak azok, akik a gyanút rám hártották. Ez ugyanis teljesen tisztázatlan ezideig. Azt hiszem, ha ez kitűdodik, világbotrány lesz belőle.

aláírták a belga-német-francia nagyipari kartell-egyezményt, amelynek éle nem irányul Angliára ellen. A történelemben egyedülvaló példa a hatalmak ilyen szövetezése, mely többet ér, mint minden páneurópai agitáció és azt bizonyítja, hogy a német nagyiparok a Franciaországgal és Belgiummal való jóviszony fenntartására törekednek. Végül sürgette a referens a megálló csapatok létszámának csökkentését.

Stresemann külügyminiszter a minisztertanácsban bejelentette, hogy Németország csak akkor lép be a Népszövetségbe, ha a tényleg állandó tagjává felültenül megválasztják.

A jugoszláv ellenzék energikusabb fellépést követel Bulgáriával szemben

Újabb komitációs betörés tarja izgalomban Belgrádot. A szófiai kormány csak a jövő héten válaszol a jugoszláv-román-görög jegyzékre

(Bucuresti Bukarest, augusztus 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A külügyminisztériumban ma delig nem érkezett meg a bulgár kormány válasza. Ugy látszik, hogy Bulgária olyan formulát keres, amely a szomszédos államokkal való viszony további elmérgesítése nélkül lehetővé tegye az ügynek a Népszövetség elé vitelét.

Szófiai híradás szerint a bulgár kormány legkorábban a jövő hét elején fogja átadni a választott jegyzéket Jugoszláviának, Romániának és Görögországnak. A mai minisztertanács csak futólag foglalkozott a kérdéssel, de a legközelebbi napokban külön minisztertanács lesz, amely kizárólag ezzel a jegyzékkel fog majd foglalkozni. A bulgár sajtó egyhangulag azon nézetének ad kifejezést, hogy csak a Népszövetség alkalmas a kérdés tisztázására. A demersok minden ilyen ügyben csak komplikálják a helyzetet

Jugoszlávia nem hisz a Népszövetség intervenciójában

Jugoszláv diplomáciai körökben híre jár, hogy Bulgária a Népszövetséget akarja felkérni a felmeült konfliktusban való döntésre. Nincies jugoszláv külügyminiszter Blódben erővratkozólag kijelentette a „Politika“ munkatársának, hogy nem hisz a Népszövetség intervenciójában, mert beavatkozásnak csak akkor van helye, ha mindkét részről kivábjék és ha különösen nagyfontosságú ügyről van szó.

Nincies külügyminiszter megcáfolta azokat a híreket is, amelyek szerint a nagyhatalmak intervénáltak volna nála a bulgár ügyben. A külügyminiszter szerint úgy Anglia, mint Franciaország és Olaszország ebben az ügyben kifogástalan magatartást tanúsítottak Jugoszláviával szemben.

A szerb ellenzék támadja Nincieset

A jugoszláv ellenzéki sajtó hevesen támadja a kormányt, mert a Bulgáriához intézett külön jegyzék hangja nagyon enyhe és nem fell meg a kormány régebbi ígéreteinek, hogy Bulgária szomszédai igen erőlesen fognak fellépni a bulgár komitációs bandák garázdalkodásaival szemben. Az ellenzéki sajtó bejelenti, hogy a bulgár-ügyben több ellenzéki képviselő interpellálni fogja a kormányt.

Davidovics Ljuba volt külügyminiszter a demokráciapárt vezére egy beszédében kifejtette, hogy Jugoszlávia most már elvesztette legjobb barátját: Franciaországot és félt, hogy egy szép napon Jugoszlávia teljesen izoláltan marad.

Újabb komitációs betörés

Pénteken késő este Úszkóbból az a hír érkezett Belgrádba, hogy tegnap a jugoszláv-bolgár határon, Balasnica helység környékén újabb komitációs betörés történt Jugoszláviába. A komitációs bandák harcra kaveredtek a jugoszláv határőrséggel és a lövöldözés egész nap tartott. Egy jugoszláv határőrkatonna és két bulgár komitációs betörés, amely egyidőben esik Jugoszlávia jegyzékének ányujtásával Szófiában, megint nagy izgalmat kelt és a sajtó energikus eljárást követel a kormánytól.

Szigorított ostromállapot Dobrudzsában

A Kadrilater rendjének egységes biztosítása érdekében Vladescu tábornokot ma királyi dekrétummal Dobrudzsa katonai parancsnokává nevezték ki. Vladescu tábornok, aki eddig a 9 ik hadosztály parancsnoka volt, ma már át is vette hivatalát. Az új dobudzsai parancsnok helyszíni szemlét tartott a határmenti városokban, megbeszélést tartott a katonai körletparancsnokokkal és a legszigorubb rendszabályokat léptette életbe. Elrendelte, hogy minden komitációs támadási kísérletet erőlesen utasítsanak vissza. A körletparancsnokságokkal egyetértőleg militarizált zónát jelölt ki, ahol a legszigorubb ostromállapotot hirdette ki.

Belgrádi jelentés szerint a „Vreme“ mai számában cikk jelent meg, amely figyelmezteti Bulgáriát, változtassa meg magatartását, mert ellenkező esetben a Balkán-szövetségesek tudni fogják a módját annak, hogy ne csak a Balkánnak, de magának Bulgáriának is a békéjét biztosítsák.

Aron David uriszabósága
Cinj, Calea Regele Ferd. 32.

augusztus 16
A
R
E
kerezedelemi élet
tek cs-khamar bün-
régen azelőtt meg-
rlását. Valósággal
ket, akiket aztán
ntiztek
ai fegyencei több-
z új gazdasági éra
akiket a teljesen
irágotatására basz-
t nem volt rájuk
zibériába számúzte
ol így jelentékeny
z ottani hatóságok
n'sta száműzöttek
endszerint láromtl
kereskedők vannak
olitikus, különösen
pok, újságírók és
y német kommu-
ág a swerdowski
ámeneti állomás,
foglyot — köztük
nek 75 százaléka
mény, 25 százaléka
élve. Ezekben kívül
ik utban voltak
zsidó fiú. Ezek egy
és emiatt kerültek
cionis'a újság al-
eméik számára röp-
szerezni. A Palsz-
gedéslyezték. Ezek
gságban és három-
és teljes gyó-
s a aposan segít.
éyezve.
rgalomban. Csak
nt előnyösebb, a
ás.
an kaphatók.
atunkhoz:
4. szám.
T., Braşov.
B. Cal. Moşilor
telefon 877

Aláírták a román-olasz szerződést is

Olaszország rövidesen megvalósítja a Balkán-szövetséget. A román-francia szerződés aláírásának hatása külföldön

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia-román szerződés közzététele után most diplomáciai körökből származó értesülés szerint az olasz-román szerződés is aláírásra került. Olaszország közelebről még két Balkánországgal: Jugoszláviával és Görögországgal köt hasonló természetű szerződést. Így létre fog jönni Olaszország régi óhaja a Balkán-szövetség, amely Olaszországra támaszkodik.

A ma ideérkezett legfrissebb „Tamps“ rendkívül rokonszenves hangon ír Romániáról a francia-román szerződés aláírása alkalmából. A lap hangsúlyozza, hogy a szerződés mindenben megfelel az általános béke és együttél Románia érdekeinek is, mert kifejezésre juttatja Románia domináló állását a közeli keleten.

A francia sajtó általában azt hangsúlyozza, hogy a francia-román egyezmény célja az európai béke konszolidációja a fennálló szerződések respektálásával.

Hasonló egyezmények kötik össze Franciaországot Csehszlovákiával, Lengyelországgal és Belgiummal is és soron vannak a Jugoszláviával és Spanyolországgal kötendő szerződések köre, amelynek középpontja Locarno marad.

Az olasz-román tárgyalásokkal foglalkozva a „Homme libre“ jelenti, hogy Musolininak választani kell Moszkva és Bukarest között.

Belgrádi jelentés szerint Nicsics jugoszláv külügyminiszter egy intervjuban kijelentette, őszintén örül a francia-román szerződésnek, amely jelentősen megerősíti a békét. Ami Jugoszláviát illeti, rendkívül bensős viszonyban áll Franciaországgal. A francia jugoszláv egyezmény aláírására nézve a külügyminiszter nem nyilatkozott.

Moszkvai jelentés szerint az orosz kormányt élesen foglalkoztatja a román-francia egyezmény megkötésének híre.

Oroszokból álló kémsszervezetet lepleztek le Bukarestben

A kémsszervezetnek állítólag több tiszt tagja van. Kolozsváron, Nagyváradon és Szébenben keresik a bűntársakat

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 14. A Rapid jelentése.) A fővárosi hatóságok óriási kémsszervezetet lepleztek le. A kémsszervezet központja Bukarest volt, ahol az ország különböző városában elhelyezett kémek hetenként összejövetelt tartottak. Az eddigi nyomozása megállapította, hogy a kémsszervezetnek, amelynek tagjai legnagyobb részében oroszok, egy román hadseregbeli kapitány és egy őrmester tagjai voltak.

A megtartott házkutatások szevációs eredményhez juttatták a hatóságokat. Kiderült, hogy a kémsszervezetnek több tiszt, sőt két törzstiszt tagja is volt. A nyomozás érdekében a sziguranca egyetlen nevet sem közölt a nyilvánossággal.

A bukaresti sziguranca vezérigazgatósága ma táviratot küldött a kolozsvári, nagyváradon és szébeni szigurancaknak, amelyben névszerint megjelöli azokat az oroszokat, akiknek letartóztatását és Bukarestbe kísértetését rendelte el.

Gajda tábornok ellen Franciaországban is vizsgálat folyik

A vezérkari főnököt hivatalosan nyugdíjazták

(Prága, augusztus 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Gajda tábornok múltjának felülvizsgálásáról a honvédelmi minisztérium ma a következő kommuniké adta ki: „A felülvizsgálati eljárás Gajda Rudolf tábornok, a csehszlovák vezérkar első képviselője ügyében augusztus 13-án véget ért. Gajda tábornokot a honvédelmi minisztérium rendeletével nyugdíjban helyezték.”

Érdekes, hogy a cseh fasiszták 36 éves tábornok, aki a nyilvánosságban 24 szolgálati évvel szerepel, most tudvalevőleg nyugalmazása miatt csak a tényleg kitöltött szolgálati évek után kapja meg nyugdíját. Gajda csaknem tíz évet töltött a hadseregben és ezért

évi huszonkét ezer cseh korona nyugdíjat fog kapni.

Beavatott körökben úgy tudják, hogy Gajda tábornok ellen a csehszlovák vizsgálatnál egyidejűleg Franciaországban is vizsgálat folyik. A franciák annak a tisztnek a kérését akarják megállapítani, aki a katonai titkok kiszolgáltatása ügyében szerepet játszott. Eddig három kisebbrangú tisztre terelődött a gyanu, akik összehívásában állottak Gajdával, de ketten közülük már hazatértek ártatlanságukat. Valószínű, hogy a francia vizsgálatra való tekintettel a Gajda tábornok elleni eljárás anyagát nem hozzák nyilvánosságra és nem közlik a polgári pártok képviselőivel.

Jorga váratlanul Lupu ellen fordult

Maniu Oromolu villájába utazott, ahol találkozni fog a liberális-vezérekkel

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A politikai tárgyalások koncertjébe ma új hang vegyült. Jorga professzor, aki az eddigi tárgyalások során igen rezerváltan viselkedett, ma egy feltűnést keltő nyilatkozattal lépett a nyilvánosság elé. Jorga, aki a parasztpárttal való fúziós tárgyalások során következtesen harcolt Stere Constantin személye ellen és egyike volt azoknak, akik legkiterjedtebben hangoztatták, hogy a nemzeti párt és parasztpárt fúziója csak Stere nélkül képzelhető el, mai nyilatkozatában teljesen frontot változtatott.

Jorga mai nyilatkozatában leszögezte, hogy a fúziós tárgyalásokból Stere nem kell kikapcsolni, az ő személyére a kialakuló országos pártnak szüksége van, hanem éppen Lupu az, akinek a fuzionált pártban semmi keresnivalója sincs. Jorga szerint Lupu jelenlegi politikai szereplése nagy veszedelmeket rejt magában és a nemzeti pártnak nem szabad magát Lupu személyéhez kötnie. Jorga nyilatkozata politikai körökben nagy feltűnést keltett.

Bukarest, augusztus 14. A fővárosi lapokban

megjelent ama hírekkel szemben, hogy Maniu Erdélybe utazott, beavatott körök tudni vélik, hogy a nemzeti párt vezére Popovici Mihállyal együtt Oromolu volt kamarai elnök nyaralójába utazott, ahol találkozni fog a liberális párt vezérével.

Bukarest, augusztus 14. A „Cuvantul“ mai számában Mirto parasztpárti képviselő nyilatkozott és Inculetznek a „Viitorul“-ban megjelent cáfolatával szemben fentartja, hogy Inculetz tárgyalta vele a liberális párt és a parasztpárt közeledéséről. Mirto nyilatkozata adatokat közöl erről a tárgyalásról. Nyilatkozatának végén Mirto megjegyzi, hogy Inculetz ezeket a tárgyalásokat egyáltalán nem tartotta titokban, mert ugyanebben az időben tárgyalt Mihalacheval, Lupuval és később Madgearuval is.

— Be kell jelenteni a munkásokat. A főkapitányság bejelentő hivatala fel szólítja a gyárak és vállalatok igazgatóit, hogy a bejelentési törvény alapján minden alkalmazotjukat szolgálatba vételük után három napon belül jelentsek be, mert ellenkező esetben büntetésnek teszik ki magukat.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánátsági zsidóság napilapja. Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő. Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

mai napta

Vasárnap

5686. Eml 5.
1926. aug. 15.

Hétfő

5686. Eml 6.
1926. aug. 16.

— Valeanu és Meisner miniszterek Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: Pénteken délután Aradról autóbusszal Nagyváradra érkezett Valeanu közlekedésügyi miniszter, a miniszterium két magasrangú tisztviselője kíséretében szombaton reggel Filip alispán társaságában Erdős Zsigmond gyárigazgató kalandorlása mellett a miniszter megtekintette a Vasöntöde és Gápgyár vagonjavító telepeit. Szombaton délután a bukaresti expressz Nagyváradra érkezett Constantinescu miniszter, aki a megyei utak és hidak karbantartása és javítása ügyében fog tárgyalásokat folytatni az illetékes megyei hatóságokkal. A minisztert utjában államtitkárja kíséri.

— Marcus István újra Nagyvárad rendőrprefektusa lett. Tudósítónk jelenti: R-u Illés dr. rendőrprefektust a várad sziguranca élére helyezte a belügyminiszter. Az így megválasztott rendőrprefektusi székbe Marcus István szászországi felügyelő és volt rendőrprefektust neveztek ki, akit annak idején tudvalevőleg a liberálisok közfelfűnére elmozdítottak.

— A devizaigények bejelentése. Közöltük már, hogy a bukaresti országos devizaközpont felhívást bocsátott ki, amelyben elrendeli, hogy mindazok a bizományosok és importőrök, amelyek devizákat igényelnek, aug. 30-ig eredeti számlák és vámbonylatok bemutatásával jelentsek be igényeiket az illetékes devizahivataloknál. Az összeírás célja az, hogy a devizaközpont idejében akar tájékozódni a devizasükségletek nagysága felől, nehogy fennakadás álljon be az igények kielégítésénél. A szóbanforgó rendelet ma érkezett meg a kolozsvári devizahivatalhoz, amely ezután hívja fel az érdekelteket a devizaigények bejelentésére.

— Hindenburg az excészárnak intervencióját kéri az uralkodócsalád kártalanítási igényeinek mérséklésére. Berlinből jelentik: Beavatott körök szerint Hindenburg kérésint intéz Vilmos excészárnak, mérsékelje a volt császári család tagjainak kártalanítási igényeit a közbéke érdekében.

— Visszaadják a hóstátiak kisajátított telkeit. Bukarestből jelentik: A kolozsvári hóstáti földesgárdák ügye döntő fázisba jutott. Busócseanu földmívelésügyi államtitkár hétfőn hozza meg a végleges döntését a hóstátiak ügyében. Az ügy előadója azt javasolja, hogy a hóstátiaknak adják vissza elvett földjeiket, amelyek most a köztisztviselők birtokában vannak. A tisztviselőket a gazdasági akadémiák földjéből kárpótolják, a gazdasági akadémiának pedig a szászfenesi Mikes-uradalomból hasításnak ki telket.

— Módosítják a mezőgazdasági kamarákról szóló törvényt. A Mezőgazdasági Kamarai Központ felhívta az összes mezőgazdasági kamarákat, tegyék tanulmány tárgyává a mezőgazdasági kamarai törvény módosítását, közöljék véleményüket arra vonatkozólag, hogy minden megyének külön mezőgazdasági kamarája legyen, vagy pedig több megye alkotson egy vidéki mezőgazdasági kamarát.

— Franciaországban felemelték a vasúti tarifát. Párisból jelentik: A francia vasútak vezérigazgatósága ma rendeletileg felemelte a tehér- és személyszállítás díját. A személyszállítást 30, az áruszállítást 24-28 százalékkal emelte. A telemelt tarifa augusztus 16-án lép életbe.

Ruhája molymentesse válik, ha Czinknél festtet, tisztított.

Gyerm
ápolás
nélkül
M
KAIS

— A exportja. amelynek fő tagjai, a kö föl, amely m Juliusban 36 (15 tonnás) ahova az ex Uj lisztől p már szállítás ab Wien vag ami a költsé árat jelent belföldi piac

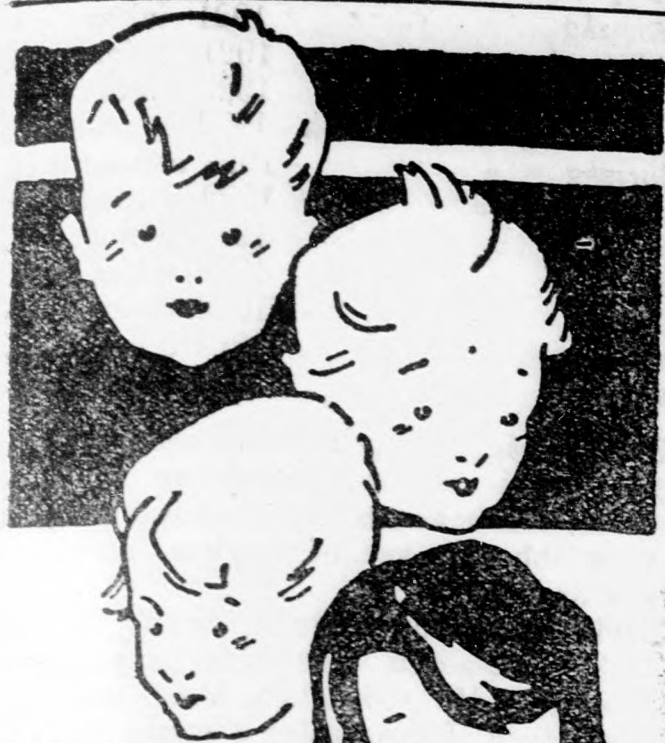
— Augu gyakorlatok ügyminiszteri évben augusz korlatok. A leges korzálta egy korosztá

— Ezentemre iratk közoktatásügy ki, amelynek tői oklevéllel, tonai liceumi egyetemek k abszolutorium érték el, szer azonban, akik tott féléveik érettségi vizsg vizsgával lehe

— Eitörő torina elaj r lentik: A lef mán a pénz amelyen imp nak dönteni. rölte a nehézt tott féléveik érettségi vizsg vizsgával lehe

— Nagy lacon a Belgr gyorsforraló la marosan átergy Nagy pánik t Angol Szállod kával éjjel 3 zálni. A kár

— Letartó térlium aligaz Az ügyesség pénzével kárty véd kijárási é Stefan munk mint büntárs és a vacaresti tes, Constanti Enescuval, hog járnai a sinai. nyiben ő az e stantinescu ez nagy összegek kasztott. Cons jelentés érkeze Pacu kereske

Gyermekek
ápolásánál
nélkülözhetetlen
a
MACK-féle
KAISER-BORAX

— A közép- és kismalmosok liszt-exportja. A kolozsvári malomsindikátus, amelynek főleg a közép- és kismalmosok a tagjai, a központban export-irodát állítottak föl, amely már eddig is igen élénken működik. Júliusban 36, augusztusban eddig 5 nagy vagon (15 tonnás) lisztet szállítottak ki a bécsi piacra, ahova az exportiroda a lisztkivitel irányítja. Uj lisztből pedig kb. 100 vagonot kötöttek le már szállításra. A hivatás nélküli legutóbb ab Wien vagonoként 6300 schillinget értek el, ami a költséget leszámítva 16 25 - 16 30 lejtes árat jelent, amely által föfőtte áll a napi belföldi piaci áraknak.

— Augusztus 20 án kezdődnek a hadgyakorlatok. Bukarestből jelentik: A hadügyminisztérium rendelkezése értelmében ez évben augusztus 20 án kezdődnek a hadgyakorlatok. A hadgyakorlatok tartamára a tényleges szolgálatot teljesítő katonaságon kívül egy korosztályt hívnak be.

— Ezentúl csak érettségivel lehet egyetemre iratkozni. Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium rendelkezést adott ki, amelynek értelmében mindazok, akik tanítói oklevéllel, kereskedelmi iskolai vagy katonai liceumi végzettséggel iratkoztak be az egyetemek különböző fakultásaira, ha már abszolutoriumot nyertek, vagy doktorfokot értek el, szerzett jogukat megtartják. Azok azonban, akik még nem abszolvtáltak, lehallgatott felvételek elismeréséért le kell tegyék az érettségi vizsgát. Az új tanúvra csak érettségi vizsgával lehet beiratkozni.

— Eltörölték a nehéz benzin és motorina olaj maximális árait. Bukarestből jelentik: A lefelső vámtanács a jövő hét folyamán a pénzügyminisztériumban ülést tart, amelyen importvámtarifák leszállításáról fognak döntenek. A tegnapi minisztertanács eltörölte a nehéz benzin és a motorina belföldi maximális árait.

— Nagy tűz Galacon. Tegnep este Galacon a Belgrád-Bukarest felirású üzletben a gyorsforraló lángjától tűz ütött ki, amely hamarosan átterjedt a szomszédos épületekre is. Nagy pánik tört ki, mert a lángok már az Angol Szállodát fenyegették. Megfeszített munkával éjjel 3 órakor sikerült a tüzet lokalizálni. A kár 2 millió.

— Letartóztatták a munkaügyi minisztérium aligazgatóját. Bukarestből jelentik: Az ügyészség folytatja a nyomozást a kltensei pénzével kártékozó Rache Constantinescu ügyvéd kijárási és vesztegetési ügyében. Enescu Stefan munkaügyi minisztériumi aligazgatót, mint bűntársat tegnep délután letartóztatták és a vacaresti-i fogházba vitték. Mint ismeretes, Constantinescu ugy került összeköttetésbe Enescuval, hogy ennek segítségével akarta kijárási jogát a sinaiai játékkaszinó megnyitását, amelyben ő az engedély „kijárási” vállalt. Constantinescu ezen a jogcimen több pénzembertől nagy összegeket szedett be, amelyeket elsikkasztott. Constantinescu ellen most ujabb teljelentés érkezett a törvényszékhez. Radu Popescu kereskedő hónapokkal ezelőtt 25 000 lej

adott át neki, hogy a bukaresti „Englisch“-szálloda bérbeadását közvetítse. A vásárt maga Constantinescu ajánlotta és ez alkalommal mint Constantinescu Porcu, volt földművelésügyi miniszter unokaöccse mutatkozott be. Popescu csak most, Constantinescu ügyvéd letartóztatása után kezdett érdeklődni ügyfele iránt és meglepetéssel konstata, hogy az „Englisch“-szálloda bérbeadásáról szó sem volt. Erre család miatt feljelentette a „tekintélyes unokaöccsöt”.

— Elkoboztak egy Károly extrónörököröl szülő röpiratot. Bukarestből jelentik: A rendőrség tegnep este elkobozott egy röpiratot, melynek címe „Az igazság Károly herceg ügyében”. A nyomozás folyik a röpirat szerzőinek és ismeretlen kiadóinak megállapítása végett.

— A dési Banca Poporala felemeli a sptökéjét. Dásról jelentik: A dési Banca Poporala a napokban tartotta meg rendes félévi közgyűlést, amelyen a bank részvényesei tekintélyes számmal vettek részt. A közgyűlésen elhatározták, hogy a bank alapitókájé 3 millió lejről 4 millió lejre emeli fel. Ugyancsak elhatározta a közgyűlés, hogy a lejesés következtében a dési pénzpiacra is felemelt bankamatlábát ismét leszállítja, hogy a kisgazdaságok számára is lehetővé tegye a bankalköcsönök igénybevételét.

— A temesvári tanoncotthonok sorsa. Temesvárról jelentik: A tanoncotthattáról szóló törvény a tanoncotthonok feletti jogot a kereskedelmi, mezőgazdasági és munkakamarák hatáskörébe utalta. Ez a helyzet Temesváron nagy visszatétetést keltett, minthogy a temesvári régen fennálló és kedvező eredményt felmutató tanoncotthonok felügyeleti és ellenőrzési joga eddig a várost illette meg. Épp ezért a városi tanács felterjesztést intézett a miniszterhez, melyben rámutatva a törvény rendelkezésének sérelmeire, arra kérte a minisztert, hogy Temesváron a régi állapotot hagyja továbbra is érvényben. A közmunkaügyi miniszter Temesvár város kérését kedvezően intézte el.

* A pénzmegtakarítás művészete. Nem kell vasúti jegy, nem kell a drága fürdői koszt, nem kell fürdőjegy, nem kell a máregdrága hotelszámlát fizetni, nem kell szép idő és mégis egészségesek leszünk, ha a főtéri Róza-Royal drogáriában 65 lejért egy doboz „Carbodont” veszünk, amelynek tartalmával két szénasavas fürdőt készíthetünk magunknak otthon és ezáltal a szivbajunkat, szivgyöngeségünket, reumánkat stb. gyógyítjuk.

SPORT

A KAC teniszversenye. Ma folytatták a KAC nak az esős időjárás miatt félbeszakadt nemzetközi teniszversenyét. A szombati eredmények a következők: Férfi egyes Kolozsvár bajnokságáért: Ronetti Roman Serb 6:2, 6:1, dr. Marossy-Danky 6:2, 6:1, Jugoszlavia Balázs KAC 6:2, 6:1, Balázs Balázs Jugoszlavia-Sandor 6:0, 6:1. Férfi egyes, hőgyek díjáért: Dr. Lupu-Danky 6:1, 6:2. Láni dr.—gr. Logothetti 0:6, 6:1, 7:5. Balás Jug.—Metianu 6:2 6:2. Balázs I. KAC—Balázs II. KAC 6:1, 0:6, 6:3. Metianu—Fauru 6:2, 6:2, Brandenburg—Bauzweig 6:4, 6:3, Ronetti—Brandenburg 6:0, 6:3, Metianu—dr. Leni 6:4, 7:5 Férfi páros. Panajoth—Ziegler (MSE)—Wasserstrom—Rosenberg 6:4, 6:4, Serb—Metianu (U)—Panajoth—Ziegler 6:4, 4:6, 6:2. Balázs A.—Kovács (KAC)—Farkas—Rádó 6:4, 4:6 6:2. Női egyes bajnokság. Gottliebne—Dr. Poppné 6:1, 6:3. Zizovits Lenke—Giurgintné 6:3, 6:0. Veressné—Kiss Márta 6:3, 6:3. Vegyes páros bajnokság. Bocsauczy—Staub—Gottliebne—Grünfeld 6:4, 5:7, 6:3. Masznyikne—Schober—Jakober—Bauzweig 6:0, 6:3.

Hungaria—Kinizsi. Temesvári tudósítónk jelenti: Az egész ország sportközönsége a legnagyobb érdeklődéssel tekint a Kinizsi és a Hungaria MTK vasárnapi találkozására elé. Az MTK most már profivá átalakulva, újonnan szerződötetett játékosival veszi fel a küzdelmet, a Kinizsi viszont mult évi 4:1 es vereségéért akar revánsot venni a magyar exbajnokon. A két csapat a következő összehallításban veszi fel a küzdelmet: Hungaria: Remete—Mandl—Senkey I.—Rabóc—Orth—Klöber—Fritz—Stoffian—Opata—Braun—Senkey II. Kinizsi: Bötter—Steiner II.—Hoksáry—Steiner I.—Vogl—Teszler—Matek—Wetzer—Zemler—Tänzer II.—Tänzer I.

Csak 10 napig
tart az átalakítás és addig mindennemű
kötött-árut és harisnyát, mélyen leszállított
árakban árúsít a
Helios lerakat (Főtér 7.)
Mindenki igyekezzen kihasználni
10 napot.

**Fényképezetek,
Amateurök!**

Fényképezési cikkeit a legolcsóbban

Bernát
papirosáruházában,
Plata Unirii 29 szám alatt [Layda-
oukrásza mellett] szerzethetix be.
Lemezket kidolgozunk. — A világhírű
Angol Imperial lemezek gyári lerakata.

Kérje

mindenhol Dreher-Haggenmacher
sörgyártmányait!

Márciusi világos
Dacia extra special.
Bavaria dupla maláta.

Dampfäge in Siebenbürgen sucht p r
sofort einen

Rechnungsbeamten

und zwei Aushilfbeamten unverheiratet
mit mehrjähriger Praxis unter Ansabe
von Referenzen und Ansprüchen. Offerte
an Dampfäge „Bangra“ Lunca-Bradului.

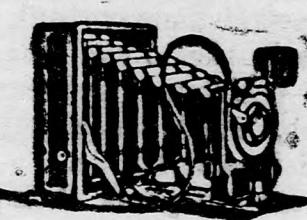

Hess
mérlege minőségi munka

Hess Victor, Sibiu
első románial mérleggyár.

Minden nő

ki bőröknek üdeségét és tisztaságát meg akarja
örizni, használjon **dr. Biró-féle**
Havas gyopár-kremet,
szippant, pudert, mosdóvizet

Vidéki amatőrfényképezők
kerjenek arjegyzéket
POLITZER
fotóáruházról Carei-Mare.
Vidéki székfűdés. Alapít-
tatott 1896.

KÖZGAZDASÁG

Milyen államokkal kötött eddig Románia külkereskedelmi egyezményt

A különböző gazdasági rétegek sürgetik a végleges kereskedelmi szerződéseket megkötését

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi hónapok folyamán egyre sürgetőbb hangzanak el követelések a különböző gazdasági rétegek részéről, hogy a kormány a lehető legrövidebb időn belül tegye meg a szükséges előkészületeket az egyes kül-államokkal kötendő kereskedelmi szerződések iránt. Romániának jelenleg csupán provizórikus kereskedelmi szerződése van, amelyek — ha részben — a legfőbb vámkedvezményt — elve alapján is jöttek létre — a külkereskedelmi viszonyt az egyes államokkal csak nagyon felületesen szabályozzák.

Nem lesz érdektelen tehát, ha az alábbiakban röviden ismertetni fogjuk szokot a megállapodásokat, amelyeket Románia a múltban vámkedvezményes alapon kötött meg. Ilyen megállapodások először a szomszédos Csehszlovákiával és Lengyelországgal jöttek létre, mint két olyan külállammal, amelyekkel kereskedelmi kapcsolataink igen intenzív és így a gazdasági egymásrautaltság arra késztette a megállapodó államokat, hogy megfelelő vámkedvezményben részesítsék egymást, még pedig a viszonyosság elve alapján. A Lengyelországgal és Csehszlovákiával kötött konvenciók feltételeit annak idején az Uj Kelet is ismertette.

Törökországgal 1923 július 24-én kötötte meg Románia a vámkedvezményes megállapodást, még pedig a Lusannei békeszerződés alapján, amelynek egyik lényeges pontja tudvalevőleg az, hogy Törökország az aláíró hatalmak részére beviteli vámkedvezményt biztosít. Ennek alapján Törökország rendelkezéssel fel-emelte a vámcoefficient 5 ről 8 r-ra. Az alacsonyabb koeficient a békeszerződést aláíró hatalmakkal szemben, tehát Romániával szemben is alkalmazza, míg a magasabb átszámítási kulcsot szoktak az államokkal szemben alkalmazni, amelyek nem állnak vámkedvezményes alapon Törökországgal.

Magyarországgal 1924-ben jött létre egy kereskedelmi megállapodás, melyet a „Monitorul Oficial” 1925 január 10 ikszámú ratifikált. Ez a konvenció ugyancsak vámkedvezményes alapon jött létre. Magyarország a belföldi petróleumfinomító-ipar támogatása érdekében a nyers petróleumot mentesítette ugyan a vámterhek alól, azonban a petróleumtermékek import-díját lényegesen felemelte oly módon, hogy Romániával szemben prohibítív vámtarifát léptetett életbe.

Az egyezmények a petróleumtermékekre vonatkozó része súlyos hátrányt jelent a román petróleumtermelés szempontjából, mert egyik legjobb piacát zárták el előle, minthogy Románia nyerspetróleumot nem exportál, viszont a petróleum melléktermékeit a magas vámok következtében csak igen kis mennyiségben viheti be.

Ennek tudható be, hogy újabban az orosz petróleumexport is erősen tért hódít a magyar piacra, Lengyelország exportja azonban állandó csökkenést mutat.

Magyarország petróleum- és petróleumtermék importja 1922—1924 között egyébként a következőképpen alakult:

1922-ben Lengyelországból importált 39 734 tonnát, Romániából 15 256, Oroszországból — tonnát.

1923-ban Lengyelországból 19 441, Romániából 45 760, Oroszországból 15 245 tonnát.

1924-ban Lengyelországból 12 443, Romániából 30 804, Oroszországból 20 065 tonnát.

Újabban ismét tárgyalások indultak Románia és Magyarország között petróleumexportunk érdekében, azonban Magyarország olyan engedményeket kért a román petróleum kedvezményes beengedéss ellenében, amelyeknek teljesítése elől a kormány ezidáig elzárkózott.

Spanyolországgal, vámtarifájának kompli-

káltsága miatt, nehéz kereskedelmi egyezményt kötni. A spanyoloknak ugyanis háromféle vámtarifájuk van:

1., maximális tarifa a gyengevalutájú és olyan országok részére, amelyekkel Spanyolországnak nincsenek egyezményei,

2., minimális tarifa olyan gyengevalutájú államok számára, amelyekkel a spanyolok már kötöttek megállapodásokat,

3., végül az erővalutájú országokra vonatkozó tarifa, amelyekkel Spanyolországnak vámegegyezményei vannak. Az olyan államokkal szemben, amelyeknek gyenge valutájuk van és kereskedelmi kapcsolataikat csak ideiglenes megállapodások révén szabályozták Spanyolországgal, ilyen ország például Románia is, a második számú vámtarifán kívül bizonyos felülilletéket is alkalmaznak a valuta árfolyamának változása szerint.

Románia, amelynek Spanyolország igen fontos piaca, főleg fában és gabonában már többször megkísérelte, hogy állá dósítsa kereskedelmi összeköttetését Spanyolországgal. Az 1923 április 30-án történt jegyzékváltás értelmében Románia a legfőbb vámkedvezmény klauzuláját alkalmazza a spanyol árukra, míg Spanyolország a román árukat a második számú tarifa szerint vámolja el. Ennek ellenére a román faexportot nyolcvan százalékos büntetőtarifával sújtják Spanyolországban, ami lehetetlenné teszi a kivitelt. Spanyolországban a román árukat még mindig egyenlő elbánásban részesítik a német és osztrák árukkal, amelyek ellen még akkor léptették életbe az ugynevezett árfolyamcsökkenési illetéket, amikor a német márka és az osztrák korona zuhanása következtében Spanyolországot elárasztották német és osztrák áruval.

A román kormány többszöri tiltakozására Spanyolország azt válaszolta, hogy másokkal szemben is csak jelentős engedményekért mondott le a büntetőtarifa alkalmazásáról. Romániával szemben Spanyolország csak úgy hajlandó tisztsra a második számú tarifát alkalmazni, ha a román kormány is mentesíti a spanyol árukat a fényüzési és közéleti fogyasztási adók alól.

Arra, hogy milyen differenciát jelent egyik, vagy másik vámtarifa alkalmazása, legjellegesebb példa az, hogy a 2. számú díjzabás szerint három köbméter 75 milliméteres faanyag tiszta vánja 10 arany pezeta, míg a román áruval szemben alkalmazott 80 százalékos büntetőtarifa egymagában 18 arany pezeta.

Portugália, amelynek csak minimális és maximális tarifája van, egyelőre még nem válaszolt a román kormányraak azon javaslatára, hogy kölcsönösen alkalmazzák a legfőbb vámkedvezmény elvét.

A többi államokkal Románia jegyzékváltás útján kötött megállapodást a legfőbb vámkedvezmény alkalmazására. Ezek a megállapodások

életbelépésük sorrendje szerint a következők: A)

Olaszország	1921 július	4.
Franciaország	1921 július	26.
Belgium és Luxemburg	1922 április	19.
Amerikai Egyesült Államok	1922 február	26.
Svédország	1922 november	11.
Hollandia	1922 december	19.
Svájc	1923 február	1.
Dánia	1923 május	6.
Anglia	1923 június	10.
Ausztria	1924 február	5.
Norvégia	1924 október	1.

Görögország, amely hajlandó vámtarifa-konvenciót kötni velünk, átmenetileg minimális vámtarifát alkalmaz a román árukra, míg Románia a legfőbb vámkedvezményben részesíti a görög árukat.

Egyiptommal folyamatban vannak a tárgyalások a legfőbb vámkedvezmény alapján való megállapodás érdekében. Mint ismeretes, Egyiptom igen fontos piac a román épületfa és petróleumtermékek részére. Az egyiptomi tarifa ad valorem váma általánosságban nyolcvan százalékos, míg a világító petróleumra és tüzfára négy, más faárua 10, cukorra 10, benzine és olajtílékre 15 százalékos értékvámot rónak ki.

A fentemlíttettek kívül más államokkal Romániának semmiféle kereskedelmi és vámtügyi megállapodása nincsen.

TÖZSDE

Augusztus 14 én

A 101 Zárókötés 237-50—237 50, Párisban 16 60, Budapestben 322, Bécsben 324-25, Prágában 15-50, Berlinben 192 50

Kolozsvár. A mai napon megelénkült a devizapiac, de a fokozódó kereslettel szemben a kínálat tartózkodó maradt. Az árfolyamok a következők:

Bécs 81 00—81-20, Prága 6-50—6-55, Budapest 320—325, Páris 6-00—6-10, Zürich 42 60—42 70, Newyork 220-00—222-00, London 1070—1075, Milánó 7 30—7-35.

Zürich. Zárlat: Berlin 123-20, Amsterdam 207-60, Newyork 517-50, London 2514-25 Páris 1415-00, Milánó 1702-00, Prága 1532 50, Budapest 72-30, Belgrád 912 00, Bukarest 237-50—237-50, Varsó 56-50, Bécs 73-20.

Bukarest. Devizák: Páris 6-03, Berlin 62 50, London 1070-00, Newyork 220-00, Milánó 7-25, Zürich 42-60, Bécs 81-20, Prága 6 50, Brüsszel — Budapest 31-10.

Bukarest. Valuták: Napoleon 880, német márka 62-00, leva 160, török lira 120, font sterling 1070, francia frank 6-40, svájci frank 42 50, olasz lira 7-80, drachma 2 60, dinár 3-90, dollár 220 00, lengyel forint 18 00, osztrák schilling 32-50, magyar korona 52 50, cseh korona 6-65, belga frank 6 20, holland forint —.

Chemotechnica műszaki vegyi iroda Cluj

(Kolozsvár) Strada Universitatii 3.

Vegyelemzések (az ipar, kereskedelem, mezőgazdaság számára stb.) Szakvéleményezések. Gyártási eljárások és receptek kidolgozása. —

Szaktanácsadás. Szabadalmi ügyek.

MEGNYILT

a Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-utca) 3. szám alatt a

„Dorma” Kötött- és Szövöttárugyár gyári lerakata.

Az egész országban közzismert, legszebb kivitelben finom angol gyapjuból készített női és férfi mellények, pulloverek, legdivatosabb női kabátok, gyermek garnitúrák, mindenféle sportcikkek, valamint női-, férfi- és gyermek

sejtem „flor és cerna” harisnyák
feltűnő olcsó
eredeti gyári árakban árusítatnak.

Mozik műsora augusztus 15-én

Select-mozgó

Marieza grófnő

Kálmán Imre világhírű operetteje filmen. — Főszerepben **Harry Liedtke** és **Vivian Gibson**. Eredeti kísérő zene mgnagyobbított zenekarral.

Urania-mozgó

Közönségre újra bemutatja augusztus 15-én **Malec a hajós** a bájos, nagyszerű vígjátékot, Buster Keatonnal a főszerepben.

Apollo-mozgó

Csak egy napig. Csak egy napig. **Sámson és az atléták** tolvajnője

Bádogfeldolgozó-gépek bádogosok és lakatosok számára.

Elsőrangú gyártmányokat szállít legkedvezőbb árban

SCHIEB Kereskedelmi és Ipari Vállalat

SIBIU—NAGYSZEBEN,
Strada Găi No. 15.

Siessen פריים האנדרינג arendelással.

A legelősből bevásárlási forrás zsidó rituális cikkekben a 30 év óta fennálló Románia első könyvkereskedése

ROSENZWEIG ANTAL

Bejegyz. cég Cluj, Piata Mihai Viteazul 38. (Saját ház)
Nagy választékban beszerezhető mindenféle fordítás a Machserak מחררים, Mirjamok, Imakövek, selyem és gyapjú Tuleszek טולטות

- A nagy ünnepi főcikknek árjegyzéke
- 1 garn. diszkótés magyar vagy német fordítással, 4 kötet vászon L. **380**
 - 1 garn. diszkótés magyar vagy német fordítással, 9 kötet vászon L. **850**
 - 1 garn. diszkótés zargon fordítással, 1 kötet L. **140**, 2 kötet L. **210**
 - 1 kötet diszkótés פנינים רב fordítással, 1 kötet L. **200**, 4 kötet L. **350**
 - 1 garn. diszk. zargon ford. 5 vagy 9 kötet L. **850**
 - Selyem Tuleszek, fűszerrel ezüst vagy arany dresszel, nagyság szerint L. 500—1200
 - Gyapjú és türkiz Tuleszek gyári árban, szám szerinti nagyság L. 550—1000. Jomkipur sapka selyem libertin ezüst vagy arany dresszel L. 120. Mirjam vászonkötésben L. 225. Imitált bőr L. 250, valódi bőr L. 600. Szliche fűzve L. 20, kőve zargon fordítással L. 80. — Postal megrendeléseket azonnal szállítok, me nem feletőt visszaveszek.

Fűszer kistereskedők figyelmébe!

Prima

Arabia kávé

kilója 36 lei. Egy 5 kilós postacsomagot 180 leiből szállítunk franco utánvértel mellett. —

Kitűnő, igen szép **Maláta kávé** kilója 40 lei.

Beck Testvérek — Valea lui Mihai

Borszék fürdő Julius 1-én megnyit.

Meleg és iszapfürdők a

LOBOGO

forrás szénsavban rendkívül gazdag vizében. Speranta és Melich szállodák, pensiók, mintegy 600 szobával. Katonazene és különböző szórakozás. — Topița-România állomástól a fürdőig kifogástalan autóközeledés. **Szobák megrendelhetők: Borszék fürdő Igazgatóságánál.**

Igazgatóság: Cluj, Strada Memorandului No 8.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv. Társ.

Cluj, Piata Unirii No 7. — Saját tőkét 48,000,000 lej — Filéjai: Dés, Dioscszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Szétyudvarhely. Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagynyed. Aruaktárai a vasút mellett. Befételeket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. — Safe deposit. — Mindenféle bankszerű ügyelet előnyösen végez.

EGGENBERGER

építési vállalat Brasov
Weisz Mihály-utca No 15.

Gyárkérmény építés, gőzkazán be-falazás, gépek alapozása, mindenféle **betonmunkák**

kivitele, kemencék gyártelepek részére, saját szerkezetű szab. fűstemésztők építése. Magas építés.

Telefon 7-37.

Pályázat

A Sighetul-Marmatiiei aut. szefard izr. hit-köztség zeneileg képzett kántort keres.

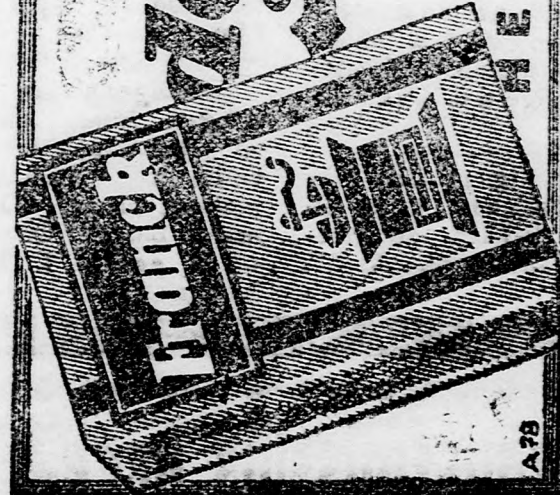
Fizetés: megegyezés szerint.

Pályázók felkéretnek, hogy eddigi működésüket, életkort és családi állapotot igazoló okmányokkal felezelt kérvényeiket az elnökség címére beküldeni szivekedjenek.

Próbaelőadásra csak a meghívottak becsajtatnak.

Comunitatea izr. sefardă Sighetul Marmatiiei.

Mivel a régi Franck-dobozunkat sokan megtevesztésig utánozták; ezután a **Lobogós Valódi Franckek** csakis ezen új csomagolásban szállítjuk. Vállaljuk a felelőséget azért, hogy az új csomagolás az eddigi közkezevelt első-rangú Franck-kávé-pótléket tartalmazza.

HEINRICH FRANCK SÖHNE S. A. R. BUCUREȘTI - BRAȘOV.

Lámpa-belet

és gyertyabélet gyárt és mintázott arajánlattal szolgál

Lengyel Sándor és Fiai

szalagszövőgyára Arad, Interurban 407.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyesületi közlésül egy szö 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állástkeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőnek 150 lej

נייע ערפינדונג
יצע ערשיענק ביא:
WEINSTEIN & FRIEDMANN
 Verlags-Buchhandlung in **CLUJ**
 "חומשים של נערים"
 חומש "רש"י תרגום פיר
 יעדע וואכע סעבעראט געבוירען
 וויא איינע געוואהנליכעס שווארצעט מיט
 שארע גראסעס ריינע בוכשטאבען געדוקקט
 דעמאלט פרייוו נור 5 לעי פער שטיק
 ווידער-פערקויפער ווערדען געזוכט!

Több előkelő orthodox rabbi által elismervé,
אביעי קרעם שאיט
 dobo
 zokban L. Schmerling, zürichi sajgyar lelakata
 és gyedárusitása Nagyrománia területére **Klein**
Öden keresk. ügynökség, **Oradea**, Strada
 Petru Maior 7. Telefon 7-10

Kifogástalan uri család férjhez adná háziass, finom lelkű, szerény, csinos, szépség mondott 27 éves leányát. Biztos existenciával rendelkező urhoz 42 éves korig esetleg özvegy, 1 gyermekkel, ki nek berendezett lakása van) hivatalnok, kereskedő vagy jobb iparoshoz. Hozomány egyelőre 100-150,000 lei és kezege. Érdeklődések, pontos címmel és fényképpel, a viszonyok részletes feltüntetésével, csakis korrekt címbe beküldve. E. A. "jel" igére a kiadóhivatalba tértnek. 1554

Iskolába járó leánykát ellátásra elfogad izr. uri család Marosvásárhelyen, zongorahasználat, francia társalgás. — Érdeklődni: Franco Romana Biztonsítónál, Tg-Mures.

Sajtkészítők
 figyelmébe. A legkiválóbb sajt a **schweizer** tejoltóval készült. Hatásos, nem romlandó készítmény. Egger & Co R.-T. vegyészeti gyár, Cluj

Kereskedelmileg képzett magyar, német, román levelező, mérlegképes könyvelő, abszolút önálló munkaadó, megfelelő elhelyezkedést keres. Cim a kiadóban. 1541

Zeidő nevelő-tenitőnyelvismerettel állást keres. Ajánlatokat "Tanító-nő" jellegre a kiadó továbbít. 1558

Két intelligens lány tartat közeliében, teljes ellátást kaphat, zongorahasználat. Cim a kiadóban.

Transzmissiók kerekek

pontos körforgásuak és kaliberezettek, elsőrangú anyag minden méretben. Szállít rendkívül kedvező árak mellett

Schieb Kereskedelmi és ipari vállalat Sibiu (Nagyszombat) Strada Gării No 15.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei.
Szerződtetések. A bérléthirdetessel egyidőleg megkezdte a színház a jövő évadra szóló szerződtetéseket. A szervezkedés olyan gyors tempóban folyik, hogy 2-3 nap múlva már teljes lesz a színtársulat névsora s bizonyára igen kellemes meglepetésekkel fog szolgálni. Minden reménység megvan arra, hogy a társulat még teljesebb, még jobb lesz, mint volt tavaly. A mai napon létre jött már a megállapodás és a szerződés a tavalyi évad két ragyogó tehetségű operett-primadonnájával: Lengyel Irénnel és Neményi Lihvel is, akik így a jövő évad operettelőadásának is erősségei lesznek. Szeptember 1-én kezdi meg működését Tolnay Andor is.

Heti műsor
 Szombat este 9-kor: Dr. Szabó Juci (Megnyitó előadás, Ujdonság 12-edszer, Poor Lili fellépésével, Mészáros Béla vendégjátékával. Rendes helyárok. Sorozat 1.)
 Vasárnap d. u. 6-kor: A Hattyu (16-adszor, Mészáros Béla vendégjátékával. Leszállított helyárok. Sorozat 2.)
 Vasárnap este fél 10-kor: Marika (Ujdonság, 6-adszor. Sorozat 3.)
 Hétfő este 9-kor: A Cárno (Poor Lili fellépése. Sorozat 4.)
 Kedd: Süt a nap. (Réthely Ödön bucsufellépés. Szentgyörgyi István fellépésével. Sorozatsz. 5.)
 Szerda: Fej vagy irás? (Ujdonság, először. Sorozatszám 6.)
 Csütörtök: Fej vagy irás? 2-adszor. Sorozatsz. 7.)
 Péntek: Alvó férj (Ujdonság 6-adszor. Sorozatsz. 8.)
 Szombat: Csókoldj meg! (Poor Lili fellépésével. Sorozatszám 9.)

Kárpitos kellékek

grádlík, buterszövetek, spargák, gurtnik stb. Nagy választásban, olcsó árakon kaphatók **Boskovics József, Cluj,** Str. Reg. Maria 15. — Telefoa 9 10.

A cluj orth. izr. Iskolaszéktől

Pályázat

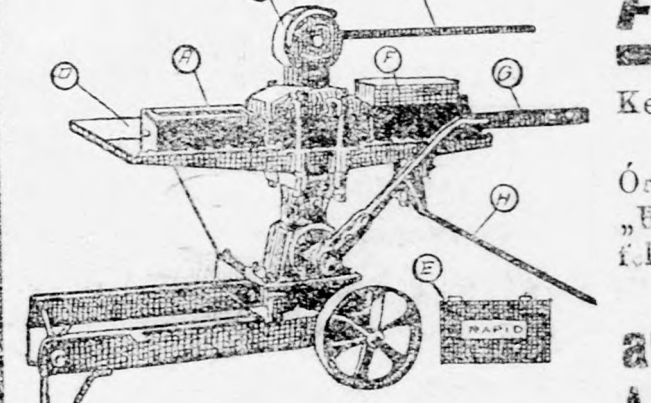
Pályázatot hirdetünk egy tanítói állásra. Pályázhatnak kellő gyakorlattal bíró férfi tanárok, akik valláserkölcsös életmódjukat és alapos román nyelv-készségüket igazolni tudják. Fizetés: havi 9200 lei. Megválasztott két különböző osztályt tartozik vezetni.

Ajánlatok aug. 20-ig Str. Dubalarilor 1. sz. alá küldendők.

Az iskolaszék

A világ szenzációja az IDEAL
filc-kalapjal.
 Szalmakalapot minden elfogadható áron árulunk az
IDEAL
 kalapszalonn. Forgalások 48 óra alatt készülnek **Cluj, Utca Regina Ferdinand 8.**

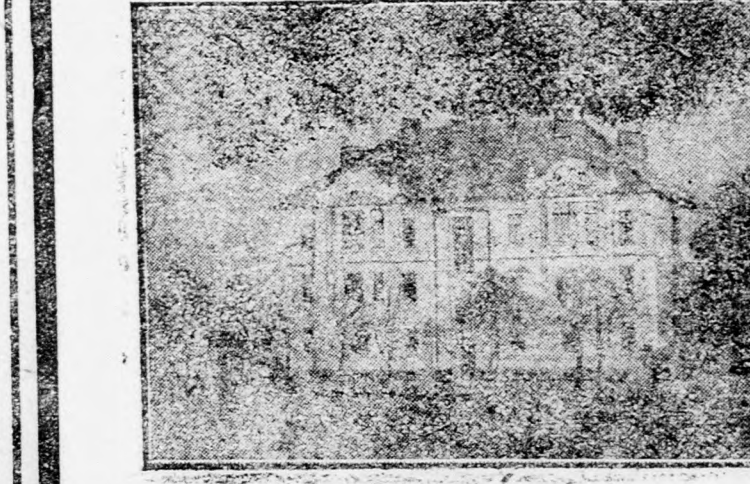
Figyelem!
 Kevés költséggel mindenki saját házat építheti a „RAPID“ kézi téglapréssel. Ócska, feltűnőhatalan, napi teljesítménye 5000 db. „RAPID“ téglapréssel gyártható: Kis és nagy méretű föld, kút, kőműv., tégl., kerámia lap stb. Gyártja és forgalomba hozza kizárólagos joggal az **Aradi Vasipari Részvénytársaság** A „Rapid“ kéziprés ára L. 30.000 Sulya 310 kg.

CHAMOTTE-(tűzálló)-ANYAGOK

minden minőségben, bármily célra. Chamotte, agyagdinasz- és silikattéglik az összes iparágak részére (a rendes téglalaktól a legkomplikáltabb idomokig és nagyáig) Pékkemencelapok, kupolákemencetéglik többszörösen kipróbált minőségben. Saválló téglák, lapok és edények minden alakban és nagyságban. Chamottehabarcs, tűzállóanyag és quarchomok. Quarcliszt (finomra őrölt, idegen anyagtól mentes) zománc csökök. Kivánságra referenciákkal szolgálunk. Éveskapacitási teljesítmény: 8 millió kilogramm formázott chamotte, 12 millió kilogramm nyersanyag.

Keramische Industria (Keramiai ipar) Baru-Mare (jud. Hunedoara). Központi iroda: Sibiu-Nagyszombat, Str. Pintenului 36. Rövid levél- és táviratcim: Ceramica Sibiu. Telefonszám: 117.

Dr. LEONHARDT és Dr. FLECHTENMACHER SZANATORIUMA BRASSÓ—BRAȘOV Kut utca 42 e, Telefon 150 szám.

Modern sebészeti felszerelés külön aszeptikus és szeptikus műtőtermekkel. Röntgenintézet (átvillgítás, fényképezés, kezelés). Modern villanykezelés a legújabb gépekkel (Diathermia, Kvarc- és Sölluxlámpa, villanymasssage, Galvanizatio, Faradizatio, villanyhőfürdő, endoskópia, stb.). Lift. Elsőrendű ellátás. Három betegosztály. Szegényeknek kedvezményes árak. A betegek az állomástól és a városból a sanatóriumba való szállítását az intézet vállalja. Vezető orvosok és tulajdonosok: **Dr. Leonhardt János** a segesvári kórház volt igazgató sebész-főorvosa. **Dr. Flechtenmacher Károly** volt klinikai tanársegéd és volt brassói sebészeti sanatóriumának vezető orvosa.

Legj... gyertya... DUN... Cluj, Piata U... FOM... Zajtalan... nélkül mulott... legjelentősegtel... 15 én mulott... megüzente a... hogy az elő... roztak a Kár... zetes dátum a... vagy tolódot... hivatalos tinn... induló kis Ro... tárral mérte... Julianus napt... 28-at irtak... napiparancsát... Még a győ... len államnak... ülni a háboru... niának. Egyet... ményt és egy... mértékben m... mint Románia... gyűrközés a... Románia, am... szállni, csak... pant tengerse... véret az ágyu... rában s álland... De végül me... arra, hogy a... pihent csapa... szeritse... Hét éve n... elnémult és... sággá bontako... dos ködképe... győztes orsz... trófák rázták... nagyobb zök... válságokat, a... háboru utáni... nyegete elker... mán katona... teremtette Na... támasztotta... külső és bels... vajjon a polg... a politikusk... megtették-e... tak-e ahhoz... Nagyrománia... Ezen a p... meditáció ke... azoknak, aki... országnak a... követte nyon... a szélesebb... gyűlölet és... ját. A közíg... romániaié, cs... ban. Holott... fektetett egé... adminisztráci... Azok, ak... ket szabták,